

POSTÁS DOLGOZÓ

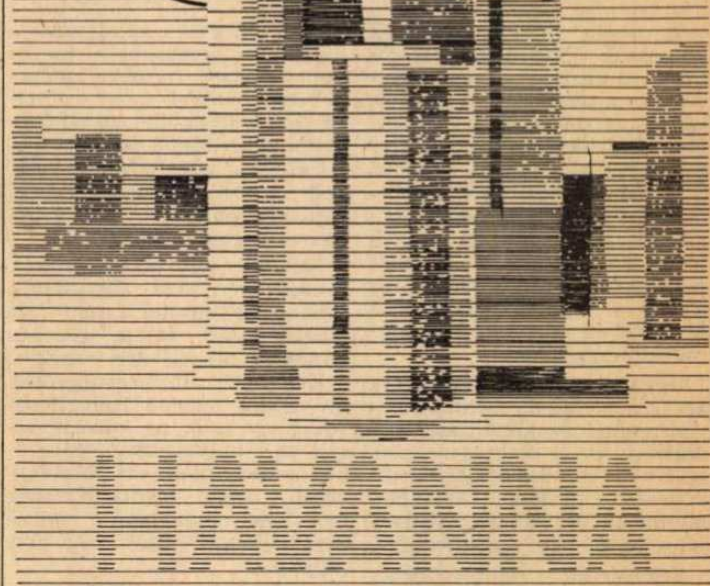
A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXVII. ÉVFOLYAM

2. SZÁM

1982. FEBRUÁR

ÁRA: 1.50 FORINT

Havannára figyeltünk

Még egészen közelinek tűnik az idő, amikor itt, a Postás Dolgozók Szakszervezetének székházában találkoztak az újságírók annak a nemzetközi konferenciának résztvevőivel, amely a szakszervezetek dolgozóinak érdekeit képviselte a világ különböző országaiban, s igyekezett munkájával a gépesítés és az emberi munka újabb szüneteltetését a gazdaságosság és a humánus egyenlőség megvalósításával elismerni. Rengőre fontos téma került napirendre ezen a tanácskozáson, s talán minden kérdés lezárásakor elhangzott: észrevételeinket továbbítjuk a havannai világkongresszus résztvevőjéhez. Havanna — mint a X. szakszervezeti világkongresszus egy szövegművelettel jelképe — a postások, a hírközlő szerveknek munkálkodó dolgozók előtt nem ismeretlen. Más ágazati szakszervezetekhez hasonlóan az itt tevékenykedők is megismerték a jelzést, amelyet minden bizonyítvánnyal valamennyien magukénak fogadtak el: „Egységünkkel és szolidaritásunkkal teremtsek jobb életet az egész emberiségnek, és válaszul a 80-as évek kihívására!”

Mit jelent ez a kihívás? Mindenekelőtt azt, hogy a világ számos országában még ma is — az ENSZ adatai szerint — kétféleképpen él a „szegénység küszöbén”, közülük 800 millió „abszolút nyomorban”. A világ lakosságának csaknem a fele nem rendelkezik semmilyen szempontból a társadalmi fejlődésből eredő kedvezményekkel. A világ különböző akciókkal, mint például a gyermekek nemzetközi évének programjával igyekszik enyhíteni a legrászorultabb sorsán. Adakozással azonban csak a lyukakat lehet betölteni azon a hatalmas rostán, amely a nélkülözést, a mindennapi énnélőlt folytatott keserves küszködést jelképezi. Az alapvető bajokon a cselekszámok utalt összeggel nem lehet segíteni.

A megoldást csak az jelentené, ha minden családban tisztességes, munkával megszerezhető jövedelemhez jutnának, ha a szülők el tudnák tartani gyerekeiket. Jelenleg az iparilag fejlett tőkés országokban is, amelyek a legfejlettebb technológiával rendelkeznek, csaknem 25 millió ember nem élhet a munkához való jogával, sok millióan nem tudják kibontakoztatni képességeiket, tudásukat alacsonyabb rendű munkára kényszerülnek. A helyzet a fejlődő országokban még rosszabb, hiszen ezekben az államokban a munkaképes korú lakosság negyven százalékát munkanélküli, vagy képesítésnek nem megfelelő alkalmatlanságban áll. Mint a világkongresszus előkészületei az SZVSZ megbízott főtákará olyan világosan megfogalmazta: ez az értékes emberi források óriási mértékű pazarlása, és következképpen a társadalmi fejlődés stagnálásának fő oka.

Munkanélküliség, szegénység — az egyik oldalon. A másikon pedig csillagászati összegek a hadi költségvetésekben, évente ötszázmillió dollár a fegyverkezésre. Olyan ellentmondás, amely ösztönösen ébreszti fel az emberekben a gondolatot és a tenniakaratot, s a szakszervezeti mozgalom tagjai ezt így fogalmazták meg: „munkát akarunk és nem bombákat! Békés életet, hiszen a béke az egyetlen alternatíva a dolgozóknak, a családok örömei, értelmes életének, boldogulásának biztosításához.”

Kuba fővárosa, Havanna, ahol most a X. szakszervezeti világkongresszus résztvevői tanácskoztak, olyan főváros, amely maga is tudja, mit jelent az elnyomás, a fegyverkezésre való kényszerítés. Az SZVSZ mindig az antiimperialista nemzeti felszabadító harcok élén állt, mozgósítva a szakszervezeti szolidaritást, mindig támogatva ezeket a harcokat. S büszke arra, hogy az a szolidaritás jegyében oly sokat tett, nagy demonstrációkban erejüket és hitüket nyilvánító szervezetek is résztvevői ennek a nemzetközi találkozóknak. S elmondják véleményüket, eddigi eredményeikről beszámolnak, a szocialista országok szakszervezeteinek képviselői is, akik már egy másik valóságról adhatnak számot: arról, hogy a békéért és a békés egymás mellett élést folytatott harc a tervszerű gazdasági és társadalmi fejlődés természetes velejárója.

A X. kongresszus vitái a harcok és a szolidaritás jegyében összpontosultak. Feltárták a szakszervezeti akciók sikereit és vívmányait. Új módszereket és eszközöket tanulmányoztak a szolidaritási akciók megerősítésére és magasabb színvonalra emelésére, hogy eleget tegyenek a jelenlegi harcok követelményeinek. Ezek a viták kell, hogy meghatározzák a világ szakszervezeti mozgalmanak választását a 80-as évek kihívására, hogy körvonalazzák és mindenki előtt közérthetővé tegyék a szervezett dolgozók békéért és dolgozni, tenni akaratát.

A kongresszust előkészítő bizottságok már munkájuk során tapasztalták a felújuló áradó érdeklődésből: ez a találkozó történelmi szerepet tölt be, hiszen szükségessé válik, hogy a világ minden részéről összegyűljenek, tapasztalatot cseréljenek, s párbeszéddel és vitákkal jelöljék ki a követendő utat minden kontinens és társadalmi rendszer dolgozóinak — a szolidaritás szellemében. Szolidaritás a társadalom észszerű és tudományos megszerzéséért, az emberi jogok kibontakoztatásáért, az ember ember által való — kizsákmányolásának megszüntetéséért.

Rácz Judit

A feladatok középpontjában a szolgáltatás áll

A fokozódó igényeknek a változó körülmények között igazán nem könnyű eleget tenni. És mégis: a posta dolgozói az elmúlt esztendőben alapvető feladataikat végrehajtották, és ez az eredmény biztató alapot nyújt az előttünk álló esztendőre is. Ha összegeznünk kellene, mennyiben tudnánk megvinni a minap a Posta-vezérigazgatóságon megrendezett postás nagyaktívá mérlegét, mondanivalóját. A tanácskozáson, amely az elnöklés feladatait Csáki Lászlóné, szakszervezetünk főtákará látta el, és amelyben jelen volt Pap János, a Központi Bizottság munkatársa, Benes Károly, a XII. kerületi pártbizottság munkatársa, és dr. Dusza János, az Országos Tervhivatal főosztályvezető-helyettese, Tóth Illés vezérigazgató egészítette ki az írásos beszámolót.

A lényeges — mennyiségi és minőségi — mutatók teljesítéséről köszöntött a minap a posta dolgozókat. Ez annál is inkább nagy megterhelést jelentett, mert a különböző tarifák nem csekély mértékű emelése ellenére sem csökkent a postai szolgáltatásokat iránt az igény. Ráadásul ezeknek a feladatoknak úgy kellett a postának eleget tennie, hogy közben be kellett vezetnie az ötnapos munkahetet. A sikerekhez az is hozzájárult, hogy a postánál másfél évtizede nem volt olyan nagy méretű bérfejlesztés, mint 1981-ben: az idén pedig 22 millió forinttal egészítik ki a törzsgárda-elmaradást.

A tarifaemlések ellenére vannak nehézségek, bár a tarifaemlésekből származó többletbevételek kompenzálták a költségigényeket. Bevált a szombati és a vasárnapi munka ösztönzése is, bár vannak gondok; végső következtetések levonására azonban még korai az idő. További megoldásként jöhet szóba a magánvállalkozások lehetősége.

A gondok közé tartozik a telefon, amellyel kapcsolatban 1981-et a karbantartás évének nevezték el. A tervekben erre a célra a szükségesnél kevesebb pénz szerepelt, és azt sem sikerült felhasználni. Ennek elsősorban az volt az oka, hogy nem volt meg a norma szerinti létszám, s a hiányt túlmunkával sem sikerült kiegyenlíteni. Az idei esztendőre hatszázötven szakemberrel többre volna szükség a meglévőnél. A nehézségek ellenére sikerült a romlást meg-

állítani a főközpontok és a góccok között; onnan azonban a végközpontokig, az alközpontokig és egyéb előfizetői berendezésekig tovább romlott a helyzet. Ez azonban már nem postai, nem vállalati ügy, hanem társadalmi érdek; a háttérpar megmozgatására, a kormányzat segítségére van szükség.

A gazdasági munkával egyenlő súlyú a postás dolgozók magatartása; az ügyfelek ugyanis az ablakok mögött ülőkön keresztül formálnak véleményt a postáról. Az udvariassághoz nincs szükség pénzre, beruházásra, viszont a felelősségérzet fokozásához feltétlenül szükséges, hogy mindenki a maga munkahelyén, posztján adja a nevét a munkához.

A vezérigazgató szavai és az írásos anyag nyomán a nagyaktíván szíves körü vita bontakozott ki, a felszólalásokból kikerekedtek a különböző postaszerveknek megmutató eredmények — amelyekből ki lehet vonni saját maga számára is a hasznosítható tapasztalatokat —, s persze, terep kapnak a nehézségek, a megoldásra váró gondok, feladatok is. Szinte minden hozzászóló hangsúlyosan érintette a telefonhelyzetet, külön is kiemelve a nyilvános hálózat állapotát, a fejlesztés fontosságát. Ugyanakkor azonban hozzáfűzték, hogy a tennivalók maradéktalan végrehajtására több dolgozóra volna szükségük, ám az utánpótlásról nagyon nehéz gondoskodni. Ennek hatására aztán a meglévő dolgozókra minden eddigénél nagyobb feladatok hárulnak.

Petrák Lajos, a Budapesti Postaigazgatóság vezetője az ötnapos munkahét tapasztalatait ismertette. A legfontosabb tény: későn — májusban — kezdtek hozzá az előkészítéshez, külső okok miatt, mégis sikerült megoldani az áttérést. A munka azonban nincs befjezve; a szombaton is nyitva tartó 35 hivatal például kielégíti az igényeket, de a pénzfelvetel egy órával korábbi zárása a közületi befizetéseket gátolja.

Szilágyi Gábor, a Debreceni Postaigazgatóság vezetője beszámolt arról, hogy meggyorsították a nyilvános telefonállomások hibáinak a kijávitását; a délelőtti bejelentett készülékeket még aznap, a délutániakat pedig legkésőbb másnap megjavították. (Jóllehet, az országban nem olyan sürű a nyilvános hálózat — érthetően —, mint Budapestben, a debreceniek tapasztalatait ajánlatos volna szélesebb körben is elterjeszteni.) Eredményként lehet elkönyvelni, hogy egyre inkább törődnek a faluval is, hiszen a góccalatti berendezések megfelelő karbantartása a falusi telefonszolgálatot javítja. A következő időszak feladatai közül kiemelkedik a szolgáltatási magatartás javítása és rugalmasabbá tétele, valamint a vezetői felelősség szigorúbb érvényesítése.

Tanos Lászlóné, a Postások Szakszervezetének titkára a központi vezetés állásfoglalását tolmácsolta az 1982. évi tervekkel kapcsolatban. Hangsúlyozta, hogy a szakszervezeti mozgalom sokat segített abban, hogy a szemlélet közép-

pontjában mindinkább a szolgáltatás kerüljön, és a postás dolgozók is sikerült gondolkodásra készítenie. A szakszervezetnek az az álláspontja, hogy átfogó programot kell kidolgozni a fenntartói létszám rendezésére. A központi vezetés támogatja az ideit tervek, de a feltételeket a szakmának kell megteremtenie hozzá. Általános tapasztalat, hogy a dolgozók számos okos, jó javaslatot tesznek, ügyelni kell arra, hogy ezek ne sikkadjanak el. A szakszervezet támogatja, ha a fegyelmetlen dolgozókkal szemben — épp a szolgáltatás színvonalának az emelésére, s nem utolsósorban a kifogástalanul, fegyelmezett dolgozók védelmére — eljárnak, de nem szabad elfeledkezni a gondoskodásról, a szociális tervek megvalósításáról sem.

Kurucz István, a Posta Központi Táviró Hivatal igazgatója a távirószolgálat eredményeként szolt 1981-ről. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy mintegy háromszázmillió forintot beruházás eredményeként üzembe léptek az elektronikus tárolóprogram-vezérlésű táviró- és telexközpontok; a nemzetközi táviróforgalmat ezzel 99 százalékos sikerrel automatizálni. Ez, persze, munkaerő-megtakarítással is járt, ami elsősorban azt jelenti, hogy gépekkel sikerült pótolni a hiányzó embereket. A bekapcsolás, a hálózati építés üteme azonban lassú, tavaly 564 új telexállomást szereltek fel, s bár ez nem kevés, a várakozók száma növekszik. Az ötnapos munkahétre sikerült felkészülniük, sőt, a felkészülésük meghaladja az igényeket, bár korai még a következtetések levonása. A szolgálatot mindenesetre úgy szervezték meg, hogy kisgyermekes anyák csak önként vállalhassanak hétvégi ügyeletet.

Orova Józsefnek, a Posta-vezérigazgatóság szakosztály-vezetőjének véleménye szerint az üzletpolitikában az a fő, hogy a meglévő hálózatot — forgalomrendezéssel, jobb kihasználással — hozzuk szolgálatoképes állapotba. Az ideit esztendő fő feladata a gyűjtőgócok rendbehozatala, megközelítő belátható időn belül; a következő lépés a gyűjtőgócok között a helyzet rendezése. Ha ez sikerül, akkor a forgalom két-három esztendő alatt megkétszerezhető — és ezzel párhuzamosan a bevétel is. A Budapesti Távirószolgálat Igazgatóságánál jóváhagyták egy 40 fős szolgálatát egyidejű nyújtására alkalmas automatikus tudakozórendszer megvalósításának tervét; ebbe a programba be kellene a területi igazgatóságoknak is kapcsolódniuk. Hat megyeszékhelyen egyébként még nem végeztek el a telefonközpont rekonstrukcióját; ideiglenes megoldásként kínálkozik, hogy ezeken a helyeken soron kívül elégítsék ki a telexre várakozók igényeit, hiszen a távolsági beszélgetések zömét is a közületek folytatják. A fenntartással kapcsolatos feladatok végrehajtására konkrét adatok, tervek állnak rendelkezésre, de túlórával nem lehet mindezeket eleget tenni, hiszen összesen négymillió órai túlmunkára volna szükség.

Sokkal több lehetőség kínálkozik a centralizált fenntartásra, és annak megvizsgálására, hogy mely berendezéseket nem érdemes felújítani, hanem helyettük a beruházási alaphoz újakat létesíteni, esetleg a fenntartásból, átcsoportosítva az eszközöket.

Dudás Elemér, a Miskolci Postaigazgatóság helyettes vezetője arról tájékoztató, hogy az ötnapos munkahét előkészítéséhez idejében hozzáálltak, megszervezték a szombaton induló járatok ellenőrzését is. A kereskedelemmel mégsem tudtak mindenben megegyezni.

Tóth Illés: Tanuljunk meg egy új fogalmat: szolgáltatási magatartás.

Szabó Gyuláné, a Posta-vezérigazgatóság 5. számú alapszervezetének a párttitkára kifejtette, hogy a tervező és a gazdálkodó szakosztályok munkája tovább javult. Most az új vállalkozási formák vizsgálata és a program segítése a feladat. A gazdasági társulások segítségével csökkenthető a túlóra, s lehetőség kínálkozik ebben a formában lakásépítési akciók kezdeményezésére is, a tervezésben, a beruházásban, a kivitelezésben való részvétellel.

Egyike Zsolt, a Posta Központi Hírlap Iroda szakszervezeti bizottságának a titkára — példaként említve az új Szikra Lapnyomdában működő hírlapexpedíciót — javaslatot tett az éjszakai dolgozók üzemeltetésére; a 100-as hivatal vacsorát szolgáltat, ezt ki lehetne terjeszteni az éjszakaiakra.

Fóris Ferencné, a Posta Számítástechnikai és Szervezési Intézet igazgatója kifogásolta, hogy az általuk készített sok tanulmány hasznosítása túlságosan lassú.

Szöllősi János, a Posta Központi Kábelüzem igazgatója szót tett, hogy a hálózatban nem egységes a munka, mert sokszor négy-öt különböző szerv is dolgozik ugyanazon a vonalon. Felhívta a figyelmet a kisvállalkozások fattyúhajtására is, például arra, hogy szakképzett emberek, mérnökök ne takarítsanak fűlkét. Valóban széles körű vita zajlott le a nagyaktíván; a felszólalók nemcsak a saját véleményüket mondták el, hanem többé-kevésbé mindazokét is, akiket képviseltek. A cél világos: úgy végezni a munkát, hogy a szolgáltatások színvonala minél kevesebbszer adjon okot kifogásra.

Gyulay Zoltán

Tanos Lászlóné: Támazkodni kell a dolgozók javaslataira.

Decembéri számunkban terjedelmes tudósítást közlünk a Közalkmazottak és Rokonszakmabeli Dolgozók Nemzetközi Szövetsége postai és távközlési tagozatának budapesti konferenciájáról. Említettük, hogy egy nemzetközi munkabizottság ajánlástervezetet terjesztett a tanácskozás résztvevői elé. A tervezet megvitatásának alapján a bizottság az alább közölt záronyilatkozatot szövegezte meg:

ZÁRÓNÝILATKOZAT

22 ország 25 szervezetének képviselői, akik 1981. december 2—3-án részt vettek a Budapestben megtartott nemzetközi szimpozionon, megvitaták az új technika bevezetésének következményeit a posta, a táviró és a telefon (PTT) területén, és kinyilvánították azon meggyőződésüket, hogy a technikai fejlődés jelentős perspektívákat nyújthat az élet- és munkakörülmények javításában és a szolgáltatások fejlesztésében.

Ugyanakkor megállapították azt is, hogy az új technika bevezetésénél és alkalmazásánál szükség van a szakszervezetek tevékeny és állandó közreműködésére minden országban oly mértékben, ahogy azt a sajtós feltételek megkövetelik.

Erőteljesen hangsúlyozták annak szükségességét, hogy a szakszervezeteket már az új technika bevezetésének tervezési szakaszától kezdődően bevonják az érdemi tanácskozássokba.

Minden felvetett kérdés az új technika alkalmazásának azon területeivel foglalkozott, amelyek érintik a dolgozók jelenét, jövőjét és a szükséges tennivalókat.

A dolgozók (nők és férfiak) érdekeinek védelméhez továbbra is szükségesek azok a demokratikus jogok, amelyeket a szakszervezetek már ki harcoltak, és e jogok nem kérdőjelezhetők meg a foglalkoztatottak garanciáját és stabilitását illetően — összhangban a jelenleg érvényben levő szabályzatokkal — az új alkalmazottak munkába állításánál és az újonnan létrehozott dolgozói kollektívánál sem.

A szimpozion résztvevői ismerik a technikai fejlesztésből a közszolgáltatásokra és a nemzeti függetlenségre irányuló veszélyeket, a nagy multinacionális társaságok önző érdekeit. E veszélyek különösen a fejlődő országokban érezhetők.

Igen fontos tehát, hogy a postai és távközlési tevékenység fejlesztésével kapcsolatos minden adás-vételi szerződés tartalmazzon az új technológia eladására vonatkozó kikötést is, oly módon, hogy a berendezések üzemeltetését és karbantartását a vásárló ország postai és távközlési szakemberei elvégezhessek. Ugyanígy garantálni kell az alkatrészellátást is.

A résztvevők — a szakma szervezésében és annak felelősségével — szükségesnek tartják alapfokú, kiegészítő és továbbképző tanfolyamok tartását, amelyeknek keretében az alkalmazottaknak lehetőségek vannak az új technológiák és feladatok elsajátítására.

Tekintettel arra, hogy a korszerű technika alkalmazása lehetővé teszi a termelékenység növekedését, és a munkafeladatok bonyolultabbá válnak magas szintű szakképzettséget igényel, a résztvevők — országuk sajátosságai szerint — a következő óhajukat fejezik ki:

— a bérrendszernek igazodnia kell az újonnan megszerzett szakképzettséghez,

— a megszerzett szakképzettség szerint történjen meg a szakmai besorolás, és biztosítva legyen az előlépés lehetősége.

A szimpozion résztvevői elítélik a nemek szerinti megkülönböztetést, és követelik, hogy a dolgozó nők megkülönböztetés nélkül, egyenlő jogokkal részt vehessenek a szakképzésben, a képzés megszervezésében, felelős (vezetői) állások betöltésében.

HÁZI JOGTANÁCSADÓ

Az elmúlt év második felében megjelent számok:

Július: Lakó- és üdülőtelkek
Augusztus: Hivatalos ügyeink és a tanácsok I.

Szeptember: Hivatalos ügyeink és a tanácsok II.

Az új technika alkalmazásánál fontos szempont a munka humanizálása, fárasztó hatásának csökkentése. Ezért a résztvevők egészségügyi, munkavédelmi bizottságok létrehozását követelik, amelyekben részt kell vennie a szakszervezet képviselőjének, üzemorvosnak és ergonomusnak.

Igénylik az alkalmazottak rendszeres orvosi vizsgálatát, különös tekintettel a szem-, az idegrendszeri és a pszichés panaszok megelőzése végett.

Követelik a berendezések oly módon történő üzemeltetését, hogy azok ne károsíthassák az alkalmazottak egészségét. Amennyiben ezt átalakítással vagy módosításokkal nem lehet megoldani, a berendezés üzemeltetését meg kell szüntetni.

A nők számára tiltott munkakörre kell minősíteni mindazokat, amelyekben az új berendezések üzemeltetése veszélyezteti a terhes anyák egészségét.

A technikai fejlődés elősegítheti a termelékenység növekedését. Az országok társadalmi, gazdasági lehetőségeinek, sajátosságainak függvényében minden eszközzel törekedni kell a munkaidő csökkentésére, és semmiképpen nem kerülhet sor elbocsátásokra.

A budapesti szimpozion résztvevői szükségesnek ítélik meg a közös fellépést a nemzetközi feszültség enyhítéséért, a veszélyes fegyverkezési verseny megfékezéséért. A józan ész ellentmond a pazarlásnak, az esztelen fegyverkezési hajszának, az egyre rombolóbb hatású fegyverek gyártásának. Az e célra fordított összegeket a legsürgetőbb társadalmi problémák megoldására kell fordítani.

Annak tudatában, hogy a béke megóvása minden dolgozónak és minden népnek közös érdeke, és hogy a veszélyek napjainkban rendkívül súlyosakká váltak, a résztvevők záróközleményükben állást foglaltak:

— a konfliktusok békés eszközökkel történő megoldása mellett, elfogadva minden nép létezési és önrendelkezési jogát,

— az új nukleáris fegyverek gyártása ellen és a meglévő számának, hatóerejének csökkentése mellett,

— az európai fegyverzetkorlátozási tanácskozások eredményes befejezése mellett, mind a nagy, mind a közephatóságú fegyvereket illetően,

— a neutronbomba általános betiltása mellett,

— minden országra kiterjedő hatállyal a katonai kiadások egy részének az éhség, a nyomor, az elmaradottság felszámolására történő azonnali felhasználása mellett.

A szimpozion résztvevői, valamint az általuk képviselt szervezetek törekednek az együttműködésre, a közös célok eredményes megvalósítására.

A jövőben is szükségesnek tartják a mostanihoz hasonló nemzetközi tanácskozások szervezését, a két- és többoldalú kapcsolatok létrehozását, a rendszeres tapasztalatcserét.

Számos probléma vár megoldásra, mely az eddigieknél nagyobb erőfeszítést kíván a szakszervezetektől, nemzeti, regionális és nemzetközi szinten egyaránt, a postai és a távközlési dolgozók érdekeinek védelmében, az új technika alkalmazásának káros következményeit elhárító intézkedések, kezdeményezések megtételében.

Oktober: A lakossági adókról

November: Közlekedésről közlekedőknek

December: Kisüzem — Kisvállalat.

Összintességben nincs hiány

Véleménye minden dolgozónak van...

Beszélgetés bizalmiakkal munkájukról

Lapunk januári számában tisztségét nem viselő szakszervezeti tagokkal beszélgettem arról, hogy hol tartunk ma az üzemi, a munkahelyi demokrácia megvalósításában, milyen az információáramlás, miként jutnak el az egyes határozatok a dolgozókhoz, s a dolgozók véleményei, javaslatai eljutnak-e a felsőbb szakszervezeti szervekhez, s ennek van-e valamiféle látszata. Akkor beszélgetőpartnerem szinte minden kérdésemre kedvező választ adott. Bennem azonban felvetődött: valóban ilyen jó már nálunk a helyzet?

Ennek kiderítésére útnak eredtem, s találomra elmentem Tolna megyébe. Szekszárdon találkoztam a megye jó néhány területéről érkezett bizalmival és főbizalmival: Darvas Ferencel (Megyei Távközlési Üzem), Cséllák András (Szekszárd 1), Haros Kázmérral (mehiv), Heizer Ferencel (Paks, körzetmesterség), Kersák Ferencel (Nagydorog), Kulcsár Csabával (Bátaszék), Örményesi Zsuzsával (Bonyhád), Rábóczi Józseffel (Fadd), Wesszergombi József néval (Bonyhád). Kilencük közül ötten bizalmiküldöttek is voltak.

A beszélgetést előző cikkem ösztöze bírálatával kezdtek, szerintük ugyanis nem ilyen rózsás még a helyzet, mint ahogyan azt az akkor megkérdezettek elmondták.

— Megfelelőnek tartják az írásos információt?

— Igen. Kapunk anyagot az Elnökségi tájékoztatóról és a Postás Dolgozók kerestől az elnökségi és a központi vezetőségi ülésekről éppúgy, mint a négy megye postáit irányító Pécsi Postaigazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottságától. Ezzel nincs is gondunk: ha csak nem az, hogy az egyiket sokszor még el sem olvastuk, s máris jön a másik. Különösen ilyenkor, év elején.

— Embere, illetve bizalmija válogatja, hogy a kapott anyagokból ki mennyit használ és ad tovább a csoport tagjainak.

— Nekem az a fő gondom, hogy nem tudok élő kapcsolatot tartani csoportom tagjaival, mivel én olyan alapszerveztnél — járási szakszerveztnél — vagyok bizalmi, amelyhez mintegy 25 postahivatal tartozik, s ezek közül 8 hozzám. A tagok nagy részével éppen a szétszórtság következtében csak telefonon tudok kapcsolatot tartani.

— Igen, ez nekem is gondom. Nálunk is nagy a járás, nekem is van néhány egy-két személyes kishivatalom, amelyek dolgozóival még nem is találkoztam. Csak a hangjukban, milyen az információáramlás, mint a közvetlen kapcsolat.

— Jó volna elérni, hogy a bizalmiak, mondjuk 3—4 havonta egy-egy napra szolgálatmentességet kapjanak, s ekkor személyesen is eljuthatnak csoportjuk tagjaihoz. Gondoltunk arra is, hogy szombatontként ezt meg lehetne oldani. Magam részéről szívesen feláldoznék erre éventék 2—3 szabadnapot, a tagokat azonban — mivel döntő többségük szintén szabad szombatok — még otthon sem találánék meg. Meg az emberek egy része nem is veszi szívesen, ha szabad idejében — bár tulajdonképpen az ő érdekében — igénybe veszik.

— Mielőtt elmegyek Pécsre, a bizalmistületi ülésre, felhívom telefonon a hivatalokat, hogy véleményt kérjek a tárgyalandó anyagról, vagy egyéb gondjaitól kérem. Nem mindig és nem mindenkitől kapok hasznosítható véleményt — itt-ott még a közömbösséget is le kell küzdeni —, de rendszeresen megvitattjuk a bizalmistületi ülések elé kerülő témákat.

— Ha hazajövök a testületi ülésről, ismét felhívom a hivatalokat, s akit elérek, annak elmondom a hallottakat, a határozatokat, a terveket; meghallgatják, megköszönik, de igazán érdeklődőkké akkor válnak, ha valamilyen téma az egyéni, vagy a csoportjuk érdekét érinti.

— A jszb-titkár mennyire segíti a testületi munkára való felkészülését?

— A titkár személye szerintem döntő láncszem ebben a munkában. A rossz titkárnál megakadhat a tájékoztatás, az információs folyamat, a jónál pedig még más időszerről tennivalóval is összekötődik.

— Nálunk, Bonyhádon csak az elmúlt évben tudtuk elérni, hogy a vélemények kicserélése rendszeresebbé váljon. Így most már — egy-egy témában — a tagság is aktívabban kezd válni, hiszen közismert, hogy mindenkinek van az üzemi demokráciáról is véleménye, csak arra kellett rábírnunk a tagokat, hogy ezt el is mondják.

— Mindannyian régi tisztségviselők. Van-e szükségük bizalmioktatásra?

— Feltétlenül. Bármilyen jellegű gondunkat — amely felvetődik a napi szakszervezeti munkában — itt elmondhatjuk, megvitathatjuk, választ kapunk rá.

— Nekem sokat ad ez az oktatás, s főleg jól jött az elmúlt évben érvénybe lépett működési szabályzat ismertetése. Ez munkánkat nagymértékben segíti, sok mindent tisztázott a jog- és hatáskörök kérdésében. Ma már e szerint dolgozunk; igen hasznos segédeszköznek bizonyul a napi munkában. Ebből féhéren feketén kitűnik, hogy egy-egy témában mely fórum, milyen jogkörrel van felruházva. Igaz ugyan, hogy nem ismerjük betéve ránk vonatkozó valamennyi pontját, de tudjuk használni, s tudjuk, hogy mit hol kell keresnünk. S azt hiszem, ez volt a szabályzat fő célja.

— Van gazdasági partnerek?

— Nekünk, akik nem jszbnél, hanem egy telephelyű alapszerveztnél dolgozunk, könnyebb a helyzetünk. Nálunk mindenkinek megvan a gazdasági partnere, akivel közös dolgait intézheti. Mivel egyre felkészültebbek és tájékozottabbak vagyunk, el is ismernek, elfogadnak vitatársnak, partnernek.

— Nálunk, a jszb-nél már nehezebb a helyzet. Az a jobbjik megoldás, ha a titkár a járásszékhelyi postahivatalban dolgozik. Még ekkor is van azonban gond. Nevezetesen az, hogy helyzete a jszb-titkár arra készítheti, hogy bizalmifunkciókat lásson el: átvégye a bizalmihatáskör egy részét. Sajnos, az is előfordult, hogy egy segélykérelmet csak a titkár írt alá, s a bizalmi nem is tudott róla. Igaz, hogy az illetőt a titkár ismerte, a bizalmi viszont nem.

— A helyes a jelenlegi szervezeti felépítésben az, ha ilyen esetekben a titkár mindig a bizalmi véleményének előzetes kikérése alapján mond véleményt valamiről, illetve ért egyet valamivel, vagy sem.

— Most van itt a bizalmibeszámoló ideje...

— Február végéig kell számot adnunk elmúlt évi tevékenységünkről. En például a termelési tanácskozáson számolok be a munkámról. Ennek — számos előnye mellett — hátránya is van: sokan összevesszük a két fórumot, vagy időnként mindenhatónak hiszik a szakszervezetet, ezért olyan kérdésekre is tölem vár-

ják a választ, amelyek egyértelműen a szakszervezők hatáskörébe tartoznak.

— Mi brigádertekezlettel összevont beszámolót terveztünk, annál is inkább, mivel a két „csapat” azonos, sőt egy személyben én vagyok a brigádvezető is.

— Nehéz feladatot lát el a bizalmi?

— Könnyűnek, egyszerűnek semmiképpen nem mondható. Mert nem elég az, hogy megvárja, még a csoport tagjai megkeresik, hanem kezdeményeznie, szerveznie kell, észre kell vennie, ha valakinek gondja, baja van. A jó bizalmi olyan mint a motor.

— A kapott és kért információk alapján rendszeresen tájékoztatom a csoport tagjait a tervezett intézkedésekről. Nem minden téma vált ki azonos aktivitást és reakciót. Akkor a legaktívabbak a dolgozók, ha személy szerint is érinti őket valami; ilyen volt a múlt évben az ötnapos munkahét bevezetésének a tervezete, a törzsgárdaszabályzat módosítása, vagy a béremelés.

— Azelőtt nem volt lehetőségünk a tényleges szakszervezeti munkára. Most adva van, s ezzel élni kell. Önmagában a lehetőség mitsem ér.

— Az embernek nem adatik meg, hogy mindennap sikereménye legyen. De ha az egy évben egyszer-kétszer előfordul, már megérté a fáradságot. Hozzáam tartoznak a szekszárdi nyugdíjasok is. Egy beutalóért vagy egy jól sikerült kirándulásért mindig megkapom a jutalmamat.

— Az emberek nem egyformán nyitottak. De csak az őszinte és kitárulkozó embernek lehet segíteni. Ki kell nyitni, szóra kell bírni az embereket, hiszen csak úgy tudunk előbbre jutni, ha minden egyes dolgozó véleményét ismerjük. Lehet, hogy ettől munkánk nehezebbé, bonyolultabbá válik, de ezt a többletet mindenképpen vállalni kell.

Meggyőzően hangzott öszintének hatott ez a válasz. Aminthogy az a vélemény is őszinte volt, hogy a szakszervezeti élet — részben a még fellelhető, de lassacskán szűnőben levő közömbösség, részben az elszórtan dolgozó falusi postások hátrányos helyzete miatt — még nem olyan, mint amilyennek azt elképzeljük. Mindenesetre, ha a szándék úgy igaz, ahogy a beszélgetésből kicsendült, reménykedve tekinthetünk célunk elé.

Mezőfi László

Holtig tanul a jó tisztségviselő

Mit tapasztaltunk az szb-titkárok tanfolyamán?

Csodálkozó, keresgélő arcú emberek nézték a kerítésen lévő táblát. Szinte hihetetlen, hogy ide kell jönnünk — hangzottak a kérdések különböző megfogalmazásban a SZOT — 1981 októberében átadott — oktatási intézete előtt Balatonfüreden. A kívülről igen szép, modern épület belülről sem okozott csalódást. A tágas társalgó, a jól felszerelt könyvtár, a minden kényelmet nyújtó szobák mondhatjuk szinte eszményi feltételeket nyújtanak az egy időben itt tanuló 320 hallgatónak.

A Postások Szakszervezete itt rendezte meg február első hetében harminc alapszervezeti titkár részvételével az szb-titkárok továbbképző tanfolyamát.

— Mi volt a tanfolyam célja?

— Elsősorban új ismeretek nyújtása a szakszervezeti munkának szinte minden területéről. Ennek értelmében előadások hangzottak el közgazdasági, újtási, szociálpolitikai, üdültetési, oktatási, jogi és pénzügyi témákról. Kiemelt szerepet kaptak azok az előadások, amelyek a szervezeti élet irányításával a kongresszusi határozatok időarányos végrehajtásával foglalkoztak. Az előadásokat szakszervezetünk részéről egy-egy téma legjobb ismerője, felelőse tartotta.

Másodszorban célja volt a tanfolyamnak, hogy szakszervezetünk vezetői közvetlenül hallják, megismerjék azokat a gondokat, amelyek a postás dolgozók széles rétegét foglalkoztatják szerte az országban. Erre mód és lehetőség is nyílt, mert minden előadást egymásfél óras konzultáció követte, amelynek során nagyon sok érdekes kérdés és válasz hangzott el.

Külön örömet jelentett a hallgatók számára, hogy Csáki Lászlóné, szakszervezetünk főtáskára is ott töltött egy fél napot. Így személyesen megismerhették — akik esetleg még nem találkoztak vele —, illetve neki is kérdéseket tehettek fel a szakszervezeti munka minden területéről. Visszaidezve azt a beszélgetést, elmondhatjuk, hogy erre a délutánra nemcsak a főtáskár hanem a hallgatók is készültek, mégpedig a tagsággal folytatott előzetes beszélgetések alapján.

A szakszervezeti irányító munka értékelését a tagság véleménye adja. Az alapszervezeti titkárok a tagság véleményének közvetlen ismerői, tolmácsolói. Ebből következően a titkárok véleménye, javaslata értékmerője az eddig végzett munkának, egyben iránymutató is a további tennivalókhöz. Ezért volt igen jelentős a hallgatók által ki-

töltött „az alapszervezetben végzett szakszervezeti munka megítéléséhez” felíratú kérdőív, amelyen a kérdések a következő területekre irányultak:

a) a felsőbb irányító szervnek az alapszervezetet segítő tevékenysége,

b) az szb-k és a bizalmiak, illetve a bizalmiak és a tagság kapcsolata,

c) a tagság véleménye az 1981-ben lebonyolított társadalmi vitákról.

A kérdőívek feldolgozása, az abban leírtak figyelembevétele a további munkánál az elkövetkező időszak feladata lesz. Egy-két dolog azonban már most leszűrhető, mint

— a tszb-k az alapszervezeti titkárokat rendszeresen tájékoztatják;

— az alapszervezeteknél jelentős helyet foglal el az információs szempontjából a Postás Dolgozó,

— az szb-k rendszeresen bevonják munkájukba a bizalmiakat.

A társadalmi vitákról alkotott vélemény már nem ilyen egységes. Az ítéletalkotás függ attól, hogy az adott egy-egy a többségi, vagy a kisebbségi véleményt képviselte. Amennyiben a kisebbségi véleményhez tartoztak, úgy csatlódást éreztek a végső döntés megszületése után. Megállá-

pítható, hogy ezeken a területeken igen nagy feladat hárul az elkövetkezőekben — a döntési helytől függően — az adott terület képviselőjére, vagy képviselőire a visszainformálás, azaz a többségi vélemény kialakulását megelőző vita ismertetése terén.

Célja volt továbbá, mint minden ilyen, vagy hasonló tanfolyamnak, hogy a titkárok személyes ismeretséget kössenek, megismerjék egymás munkamódszerét, hiszen feladataik a szakszervezeti munka terén azonosak, csak a megvalósításban van eltérés.

Az együtt töltött egy hét erre is bőven adott lehetőséget. Az éjjelbe nyúló beszélgetések, közös rendezvények jó alapot adtak ahhoz, hogy e kis csoport összekovácsolódjon. Jó volt hallani búcsúzáskor: ha arra jársz, feltétlenül keressél meg. Azt hiszem, ha módjukban áll, ezt mindnyájan meg is teszik. Most, az itt töltött hét alatt nemcsak szakszervezeti ismeretekből, hanem emberségből, barátságából is fegyveremből is jelesen „vizsgáztunk” a titkárok. Mindehhez pedig kitűnő feltételeket nyújtott a Szakszervezetek Veszprém megyei Tanácsának Oktatási Központja a SZOT Balatonfüredi oktatási intézetében.

Barabásné Kiss Györgyi

A szabadságrendszer változásai

Szokásunkhoz híven most ismét olyan témával foglalkozunk, amely hosszú idő óta foglalkoztatja a közvéleményt. Az érdeklődés csak fokozódott azóta, hogy megvalósult a kéthetenkénti szabad szombat. Nem volt ez másként a postás dolgozók körében sem, mivel 1974-től ezen a címen az évi rendes szabadságból 1 vagy 2 napot le kellett vonni, attól függően, hogy valakinek mennyi volt a szabadsága munkanapokban kifejezve. A dolgozók ezt a tényt rendkívül méltánytalannak tartották, s minden lehetséges fórumon szóvá is tették.

Ez a tendencia még inkább felerősödött az ötnapos munkahét előkészítésének társadalmi vitáin. Nem véletlenül, hiszen a megjelent rendeletek megerősítették a szabadság számítására vonatkozó rendelkezéseket. A dolgozók nem fogadták el, s még kevésbé tették magukévá azt az érvelést, hogy az ötnapos munkahét általánossá válásával a

szabadságrendszer nem lesz számukra hátrányosabb, igaz előnyösebb sem. Ahol csak lehetséges volt, még türelmetlenebbül és még szenvedélyesebben tették szóvá az 1-2 nap leszámítását, illetőleg levonását.

Az észrevételeket a szakszervezetnek címezték, és a szervezetet marasztalták el azért, amiért ebben nem történik érdemi változás. Ilyen körülmények között, véleményem szerint, nem szükséges indokolni, hogy a szakszervezetek igenis képviselték az illetékes szerveknél a szabadságrendszer módosítására és korszerűsítésére irányuló törekvéseket. Azonban azt sem nehéz belátni, hogy az egész szabadságrendszer módosítását akkor volt célszerű életbe léptetni, amikor lényegében már országosan általánossá vált az ötnapos munkahét. Nos, ennyit az előzményekről; a lényeg mindenképpen az, hogy megjelent és 1982. január 1-én életbe lépett az új szabadságrendszer.

Módosult rendelkezések

Persze, a dolgozók érdeklődése azóta sem csökkent, csak most már más irányba fordult. Így van ez még akkor is, ha a változásokról több tájékoztatás hangzott el a televízió és rádió adásaiban, valamint a napilapokban egyaránt. A szakszervezeti tisztségviselőknek és a dolgozóknak természetes igényük, hogy nem ál-

talában, hanem nagyon is konkrétan akarják ismerni, értelmezni ezt a rendelkezést. Ez is érthető, mert túl azon, hogy kedvezően és meglepő eredménnyel fogadták a szabadságrendszer módosítását, ez több olyan új elemet is tartalmaz, amelyek összességükben az életkörülményeket javítják, s többé-kevésbé mindenkit közvetlenül érintenek.

Az évi rendes szabadság mértéke

A szabadságrendszer módosításának — nyugodtan nevezhetjük új szabadságrendszernek is — nem kívánunk minden részével foglalkozni, hanem csak azokkal, amelyek a postás dolgozókat túlnyomó többségére valamilyen formában vonatkoznak.

Kezdjük mindjárt az alapszabadsággal! Az egyik leglényegesebb módosítás az, hogy az alapszabadságot minden dolgozóra vonatkozóan az eddigi 12 munkanapról 15 munkanapra növelték. Itt tehát arról van szó, hogy az alapszabadság két hét helyett három hét lett. Miért? Azért, mert az ötnapos munkahét bevezetésével a 15 munkanap pontosan három hétnek felel meg. Ugyanakkor megszűnt a szabadnapoknak a szabadságba való beszámítása. Ilyen címen tehát a jövőben nem lehet sem egy, sem két napot levonni. Ezzel a dolgozók legsértebb panasza nyert orvoslást.

A pótszabadság egyéb esetei

A különböző jogcímenek járó pótszabadságok közül a munkaviszonyban töltött évek alapján esedékes pótszabadságot már ismertettük.

Nem jár pótszabadság a jövőben azoknak, akik a nyugdíj jogosultság megszerzése után tovább dolgoznak, és ennek során nem fizikai munkakört töltenek be. A fizikai munkakörben dolgozókat továbbra is megilleti a pótszabadság, méghozzá az első nap-

tári évben 3, a második és minden további évben 5 nap. A fiataloknál dolgozóknak 16 éves korukig 10, tizenhat év felett 5 munkanap pótszabadság jár. Megjegyezzük, hogy a fiatalok utójárát abban az évben illeti meg pótszabadság, amelyben a 16., illetőleg a 18. életévüket betöltik. Ebből a szempontból tehát lényegtelen, hogy az év melyik hónapjában.

Változatlan a dolgozó anyának és a gyermekét egyedül

nevelő apának, valamint a többgyermekes anyának járó pótszabadság mértéke:

- egy gyermek után 2,
- két gyermek után 5,
- három vagy több gyermek után 9 munkanap.

A dolgozó anyának további pótszabadság is jár, ha legalább 3 olyan 18 éven aluli gyermeket nevel, akiknek nincs

A szabadság kiszámítása és kiadása

A dolgozót az alapszabadságon felül a többféle címen járó pótszabadság együttesen is megilleti. A magasabb vezető és vezető állású dolgozóknak járó pótszabadságot a munkaviszony után járó pótszabadsággal 9 munkanapig össze kell adni.

A szabadságnapok számításának egységesítését és egyszerűsítését szolgálja, hogy — az ötnapos munkarendet alapul véve — a heti szabadnapok figyelmen kívül hagyásával kell a szabadságnapok számát megállapítani.

A szabadság kiadásánál a munkaidő-beosztás szerinti munkanapokat kell figyelembe venni. A dolgozó tehát azokon a napokon lesz szabadságon, vagyis mentesül a munka alól, amely napokon a szol-

munkaviszonyuk. Ez esetben — 3 gyermek után újabb 2, — további gyermekenként 2-2,

— évenként legfeljebb 12 munkanapra jogosultak.

Csökkent a munkakör után járó pótszabadság. A magasabb vezető állásúakat 5, a vezető állásúakat pedig 3 munkanap pótszabadság illeti meg. Ez utóbbi esetben az említett munkakörökben dolgozók a szabadságra való korábbi jogosultságukat megtartják, ha ez számukra kedvezőbb. Az évi szabadság azonban ezekben az esetekben is legfeljebb 24 munkanap lehet.

gálai kiírás szerint dolgoznia kellene.

Azoknak a dolgozóknak, akiknek a munkaidő-beosztásuk nem biztosít hetenként egy pihenőnapot és egy szabadnapot, úgy kell számítani a szabadságot, hogy hetenként azonos módon mentesüljenek a munka alól, mint az ötnapos munkahétben dolgozók. (Egy hétre tehát 5 napot kell szabadságnak elszámolni.)

Változatlan maradt az a szabály, hogy a szabadságot kettőnél több részletben csak a dolgozó kérésére lehet kiadni. Azonban ilyen esetben is egybefüggően kell kiadni 10 munkanap szabadságot.

Ismertetésünket a rendkívüli, a tanulmányi és sportolói szabadsággal, illetőleg kedvezményekkel folytatjuk.

Kovács József

Milyen témákat javasolunk az országos újítási ankéttra

Május 15-re a kormány határozata alapján összehívták az újítók és feltalálók V. országos tanácskozását. A tanácskozás rendezői szervei: az Országos Találmányi Hivatal, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a KISZ Központi Bizottsága és a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége.

Az országos tanácskozást vállalati tanácskozások készítik elő. A posta — szakszervezetünkkel együtt — ezt országos ankét formájában március 17-én tervezi megrendezni. Ennek az ankétnak a részvevői választják meg — területi javaslatok alapján — azt a 14 küldöttet, akik a postás újítókat és feltalálókat fogják képviselni az V. országos tanácskozáson.

A postai újítók és feltalálók ankétján az igazgatóságokat 6—6, az érintett 12 középokú postaszervizet pedig 3—3 küldött képviseli. E képviselők megválasztása, illetve a központi irányelvek alapján az anketon megvitatandó témák szélesebb körben való megismertetése a napokban lebonyolódó brigádvezetői tanácskozások feladata.

Az utóbbi cél elérését kívánjuk elősegíteni, amikor ezeket a kérdéseket lapunkban is közreadjuk, és felhívjuk minden érdeklődő figyelmét arra, hogy amennyiben valamely kérdésben javaslatot, észrevétele van, forduljon munkahelyén az újítási ügyintézőhöz (megbízott) vagy a szakszervezeti bizottság közgazdasági felelősehez, vagy ha módja van, a terület választott képviselőjéhez.

Az újítómozgalomban és a feltaláló tevékenységben rejlő lehetőségek jobb kihasználása végett az alábbi témákat javasoljuk széles körben megvitatni:

● Milyen módszereket javasolnak az újítómozgalom kiszélesítésére és tömegesebb terelésére, politikai és tudatformáló jellegének erősítésére, az egész dolgozó kollektíva érdekeltségének felkeltésére?

● Hogyan lehetne tervszerűbbé, irányítottabbá, szervezettebbé tenni a mozgalmat, hogy egyenletesen fejlődjön, és a tervezésnél is figyelembe lehessen venni. Betöltik-e szerepüket az újítási feladatuk, az előzetes szerződéses, illetve megfigyelési élnék-e ezekkel a lehetőségekkel az egyes területeken?

● Hogyan lehetne hatékonyabban ösztönözni az erkölcsi és anyagi elismerés különböző formáinak révén az újítókat, feltalálókat, valamint az újítások és találmányok hasznosítását eredményesen előse-

gító közreműködőket? Figyelembe kell venni, hogy az utóbbi tíz évben a KPM és ezen belül a posta területén is az egy hasznosított újításra jutó átlagos díj összege alig nőtt. Felvetődő gondolat az újítási díjak alsó határának emelése is, mivel az újításokról szóló rendelet 6. paragrafusának értelmében pénzben mérhető hasznos eredmény esetén az újítási díj legkisebb mértéke általában a hasznosítás első éve alatt keletkezett hasznos eredmény két, beruházási újításnál pedig egy százaléka. Az újítási díj összege nem lehet kevesebb 300 forintnál, a postánál 500 forintnál.

● Sok vita forrása a munkaköri köteleesség kérdése, elsősorban a kutatás és a fejlesztés terén, de sokszor még a végrehajtás szintjén is. Milyen feltételeket lehet teremteni a műszaki értelmiség szélesebb körű bekapcsolásához a mozgálmob? Elképzelhető-e olyan megoldás, hogy az újítás tényét a munkaköri kötelesegtől függetlenül elismernek, csak a díjazás függene a munkaköri kötelesegtől, így az alkotó műszaki értelmiségi-e az újítási díjtól függetlenül lehetnének újítók, s e tevékenységüket előmenetelük, tudományos munkájuk megítélésénél vennék figyelembe?

● Hogyan lehet biztosítani az újítók és feltalálók részére a munkájukhoz szükséges műszaki-gazdasági információkat és an'agi-technikai támogatást?

● Hogyan kellene továbbfejleszteni az újítási szabályzatot, hogy a javaslatok gyors intézésére és elbírálására, továbbá az elfogadott újítások hasznosítására, valamint a szellemi termékeknek más gazdálkodó szerveknél való széles körű elterjesztésére ösztönözzön?

● Hogyan gondoskodnak a társadalmi szervek által indított termelési akciókban (pl. Alkotó ifjúság-pályázat, szakmai versenyek, vetélkedők, műszaki pályázatok) készült alkotások intézményes beépítéséről az újítások, találmányok nyilvántartási, elbírálási és hasznosítási rendszerébe?

A fent ajánlott témákon kívül természetesen kíváncsi minden olyan javaslatnak, gondnak, problémának a felvetésére, amelyet közérdekű témaként apostai vagy magasabb szinten célszerű vitára bocsátani.

A későbbiekben mindkét tanácskozás munkájáról, az ott hozott határozatokról tájékoztatni fogjuk olvasóinkat.

—mészáros—

Húszesztendős jubileum

Szolgálati Érdemérem

Az elmúlt hetekben ország-szerte ünnepi egységgyűléseken köszöntötték — negyedszázados jubileuma alkalmából — a munkásör-zászlóaljakat. A Postások Szakszervezetének székházában tartotta január 29-én ünnepi gyűlést a Budapesti Híradó-zászlóalj.

Mint ismeretes, mind a fővárosban, mind vidéken a munkásör-zászlóaljakban számos postás dolgozó teljesít szolgálatot, így például Nagy József, a TIG kábelhírfenntartó üzemének mérőtechnikusa, a Budapesti Híradó-zászlóalj technikai csoportjának vezetője. Az ünnepi egységgyűlésen, a negyedszázados jubileum alkalmából, megkapta húszesztendős eredményes munkájáért a Szolgálati Érdeméremet.

— Hogyan emlékezik a két évtizedes munkásöri szolgálatra? — kérdeztem Nagy Józsefet.

— A megtett útra szeretettel emlékezem. Nehéz, küzdelmes, izgalmas, de mégis nagyon szép feladat munkásörnek lenni. Korábbi feladatom a híradószközők és berendezések javítása, karbantartása volt, jelenleg pedig az ezekhez tartozó akkumulátorok javítása, töltése.

— Nagy élmény egy-egy híradógyakorlaton, kiképzésen részt venni, melyen egymást segítve dolgozunk. A munkásörök összetartására jellemző a „mindenki mindenkért a nap minden órájában, percben” jelmondat.

— Önként vállalt munkásöri kötelezettségéhez mit szólna családja?

— Megértének, segítenek. Feleségem is dolgozik, jó segítőtárs. Tavóllétemért tőle, a két gyermekemtől, a 11 éves Gabriellától és a 16 éves Zsoltól zokszót, panaszt még sosem hallottam. Ha például riadó van, a gyors induláshoz az egész család segít. Ha távol vagyok, feleségem magára vállalja a család gondját-baját. Csakis az ilyen családi háttér biztosíthatja a zavartalan, gondtalan szolgálatot, a munkásöri feladat maradéktalan ellátását.

— Mikor nevezhető jónak a híradó-munkásör szolgálat?

— Amikor technikai szolgálatvezető voltam, azt mondtam, az a jó, ha nekünk nincs dolgunk, ha minden rendben van. Ezt a nyugalmat azonban kemény munkával biztosítjuk.

— Izgalmas élménye?

— Kezdd munkásör voltam, amikor egyszer, a rendőrséggel karöltve részt vettünk egy bűnöző bekerítésében, elfogásban. Igaz, más jellegű, de ugyancsak izgalmas feladat például, ha a gyakorlatokon rögtön cselekedni kell, egy-

egy fontos állomás meghibásodásánál behatárolni a hibát, és azt azonnal kijavítani, hogy a gyakorlati zökkenőmentesen folytatódjon.

— Hányszor kapott elismerést?

— Nehéz erre válaszolni. Legalább tizenöt elismerést kaptam, túl a Szolgálati Érdeméremeken, az országos parancsnoki és zászlóaljparancsnoki dícséreteken. Munkásöri szolgálatom legnagyobb elismerése a Haza Szolgálatáért Érdemérem ezüst fokozata volt, de büszke vagyok a fegyveres erő napján kapott Kiváló Társadalmi Munkáért kitüntetésemre is.

— Most ismét kitüntették.

— Kedves emlék marad számomra a húszéves szolgálatért kapott kitüntetés, amely egybeesik a munkásörésg negyedszázados jubileumával. További buzdítást ad. Hiszen a munkásöri szolgálat megbízatásom, s ennek ellátását becsületbeli ügyemnek tekintem. (1959-ben vették fel a pártba, majd, 1960-ban a munkásörésg pesterzésébi híradó alegységéhez. Innét került 1961-ben a Budapesti Híradó-zászlóaljhoz.)

— Meddig szolgál a munkásörésgben?

— Negyvennyolc éves vagyok. Addig szeretnék szolgálatot teljesíteni, amíg azt egészségem megengedi.

— Szereti-e a postai munkáját?

— Igen. A TIG Április 4. szocialista brigádjának vagyok a tagja. Tizenheten vagyunk. Fő feladatunk a föld alatti kábelhálózat hibáinak mérése, a szerelőkkel közösen a hiba gyors elhárítása. Vagyis a telefonvonalak karbantartása a budai területen, továbbá bizonyos telefonkábelek jó állapotának fenntartása egész Budapest területén. Mindemellett sok szép és izgalmas vetélkedőn vettünk részt, és értékes helyezéseket értünk el. Pártszemináriumra járunk, én a munkásörésgben is politikai képzésben részesülök. (Elvégezte a marxista középiskolát.) Összetartó, baráti közösség a miénk.

— Mit csinál szabad idejében?

— Általában a hétvégeken vannak a lövészetek. A fennmaradó szabad idő a családé. Segítek a feleségemnek az otthoni munkában. Ha kéri a gyerekek, a tanulással foglalkozunk. Szerencsére önálló, igyekvők, örömet szereznek a jó tanulással. Szerelgetem a kocsimat, mely már tízéves. Nyáron kirándulni járunk. Otthon barkácsolok, igyekszem minden javítást magam elvégezni.

— Milyen terveit vannak? Mi a szíve vágya?

— Továbbra is ellátni mind a postai, mind a munkásöri feladatokat. Feleségemmel közösen felnevelni gyermekeinket. Fiam finommechanikai műszerész lesz. Kislányomról még nem tudjuk, hová kerül az általános iskola után. Hogy mi a szívem vágya? Társbérletben sanyarogtunk, hosszú időbe került, amíg sikerült megegyeznünk a lakás leválasztásában. Ez bizony nehéz munka volt, egy családi ház hamarabb elkészül. Sajnos, így is szűkösen vagyunk. Nagy várakozással tekintünk az idei év elé, ugyanis a VII. kerületi tanács erre az évre ígerte lakáscsere-kérelmünk teljesítését. Ha ez igaz lesz, teljes lesz a boldogság, mindkét gyermekünk külön szobát kaphatna. A feladat is adva van: az új otthon birtokba vétele, berendezése, csinosítása.

Bokros Erzsébet

Számvizsgáló bizottságok

FIGYELEM!

Megjelent

Az alapszervezeti és intézményi számvizsgáló bizottságok feladatai

című kézikönyv harmadik, javított kiadása. A könyv nagy segítséget nyújt a számvizsgáló bizottságok munkájához.

Nem szabad visszafordulni!

Neve: Sáfár József
Kora: 35 év
Foglalkozása: üzemmérnök
Beosztása: építésvezető
Munkahelye: Posta Központi Kábelüzem

— Az ambíció, a tanulási kedv hajtotta?

— Inkább tudni szeretek. Ezért jelentkeztem az általános iskola után gimnáziumba, hely azonban már nem volt a vidéki középiskolában, így a Pécsi Postaigazgatóságon kitanultam a híradástechnikai hálózatszerelő szakmát. Ezután, 1965-ben kerültem Budapestre, a Posta Központi Kábelüzembe segédszerelőnek; kevésbé elegánsan fogalmazva: segédmunkásnak.

— Ma ugyanitt építésvezető...

— Mondom: a tudás iránti vágy mindig mocorgott bennem. Beiratkoztam hát a Tuskás Tivadar Távközlési Technikumban, amit egy év után abbahagytam, majd megint folytattam, azaz meglehetősen ímmel-ámmal csináltam három esztendőig. Nem mentesgüll, csak magyarázatképpen: nemigen tudtam én akkoriban pontosan a céljaimat. Meg aztán egy „hagyományos” munkásszállón éltem, nem éppen eszményi körülmények között, s a napi munkám sem volt könnyűnek nevezhető.

— Mégis mert vállalkozni a SZET-re?

— Ez idő tájt már jobb sorsom volt. Megnősültem és néhány évi albertem után, miközben két gyermekem született, lakást kaptunk Nagytétényben a Kábelüzemtől. Így, amikor szólt a főnököm: négyen jöhetünk számlátba innen a tanfolyamra, illetve az azt megelőző felvételre, a saját otthon, a család adta biztonságérzettel vághattam neki.

— „Miért is ne” alapon?

— No, azért nem így. Tötszött a „kábelmunka”. Féltem pedig az a lehetőség: én, bárki, ha nem akar megrekedni, maximális társadalmi segítséggel tanulhat tovább. Hogy a tanulmányi idő alatt megkaphatja fizetésének 80 százalékát és még valami pluszt is hozzá, ha szorgalmas. Nekem ez a „jövődelem” körülbelül 3000 forintba rúgott.

— Családdal, gyerekkel nem túl sok.

— Éppen ezért tettem függővé a jelentkezésemet a feleségemről. Megkérdeztem tőle: ha netán felvesznek egyetemre, főiskolára, vállalkoz-e mindazt a többletet, ami ezáltal érhető. Azonnal ígéretet tett. Rán is. Utána a főnökeimnek. A nekünk meglehetősen nehéznek tűnő több órás felvételi után pedig négyünk közül hármat vettek fel a SZET-re. Aztán egy éven át kökeményen tanultunk a műgyeimen tartott órákon csakúgy, mint az üzemben szervezett korrepetálásokon. És ezzel kapcsolatban jegyzem meg először: le a kalappal a posta, a kábelüzem előtt! Nemhogy tankönyveket, jegyzeteket adtak, s a legjobb műszaki szakemberek gyakran este 8-ig gyötrődtek velünk a korrepetálásokon, hanem még arra is találtak módot, hogy a fizetésből hiányzó összeget tanulmányi, szociális, vagy egyéb segély formájában pótolják.

— Milyen légkörben tanultak az előkészítő tanfolyamon?

— A lehető legkellemesebben csalódtunk: senki nem nézett le bennünkre, sőt: az egyetemi tanárok és a diáktársak mindvégig ösztönözték, segítettek a SZET-hallgatókat. A követelmények pedig egyre nőttek, egyre nehezebbé vált a fizika, a matematika, a gazdagságtan és bizony, a magyar nyelv anyagának is az elsajátítása. Olyannyira, hogy a júniusban kezdődött egyhónapos bentlakásos felkészítés alatt, amikor a családdal legfeljebb a hét végén vagy telefonon válhattunk szót, többen hagyták abba a tanulást, mint addig összesen. Reggel 7-től délután 5-ig ugyanis az órákon ültünk, utána este 8-ig az egyetemi hallgatókkal korrepetáltunk, majd hajnalba menően egyénileg is foglalkoztunk a rengeteg anyaggal. Ekkoriban

szoktam vissza egyébként a dohányzásra... Ettől a rendkívüli igénybevételtől sokan kidőltek; nem is a szellemileg, hanem az akaratukban gyengébbek.

— Önben mi tartotta a lelket?

— A feleségem buzdításán kívül a kötelezőgérzet. Ez, és a szinte mindenfelől áradó segítség ösztönözték később a Kandó Kálmán Villamosipari Főiskolán is, melynek tanáraitól, az évfolyamtársaimtól ugyancsak a legjobbakat mondhatom.

— Egy egészen más világból került huszonhét éves ember képes volt-e beilleszkedni a diákéletbe?

— Noha ott valóban „öregnek” számítottam, nekem nem esett nehezre: öltözködésben, viselkedésben, gondolkodásmódban egyaránt „vettem a lapot”. Önként és lelkesen kapcsolódtam be a főiskola kulturális megmozdulásaiba, a diákok közt meghirdetett pályázatokba; egy munkástémáról szólót meg is nyertem. Nagyon jól éreztem magam a fiatalokkal; nem egygel máig is tartok a barátságot.

— Az elmondottak alapján valahogy túl simának, kikövezettnek tűnik az útja. Semmi megtorpanás, semmi konfliktus, csupa jószág, segítőkész társ?...

— Ilyen egyszerű azért nem volt, bár kétségtelen: én csupán a szép emlékeim. Abban viszont semmiféle utólagos idealizálás nincsen, hogy a tanulásban mindenki, mindenhol igenis a legteljesebben támogatott, s ebben különösen szerencsésnek mondhatom magam. Ennek hiányában ugyanis sok tanulótlársam családi élete bomlott fel, munkahelyi közérzete romlott el, előbb-utóbb feladták, hogy diplomát szerezzenek.

— De az első év végén, s később még kétszer, engem is elhúztak a matekszigorlaton. A harmadik felév táján pedig hirtelen úgy éreztem: segítség ide, meg oda, nem bírom, elég volt, nem csinálom tovább... Mert az otthoni felkészülés sem volt éppen leányálom: saját otthonban ugyan, de összesen 44 négyzetméteren, két kisgyerek mellett, akik közül az akkor háromévesztűs egy ízben úgy dekorálta ki piros zsírkézzel a kinkeservesen elkészített műszaki rajzomat, hogy az egészet újra kezdeni. Ha abban a lelkiállapotban nem hűlőz le a következő felettesem, nem beszélek a fejem, na nekem sincs diplomám, ahogyan nincs annak a két kollegámnak, akik a SZET után a győri főiskolára kerültek, és úgy látszik, kevésbé voltak szerencsésnek nálam... Mert nekem még a konzulensem és a bírálóm is postás volt.

— Először a kitörési vágyát, majd a munkából értelmiséggé válását is ilyen rokon-szenvedés kísérte?

— Nem mindig. Már a SZET előtt jó néhányan mér-

nők úrnak tituláltak, mondani sem kell, milyen hangsúllyal... A főiskola elvégzése után pedig én voltam teli bizonytalansággal: hogyan tudok visszailleszkelni, hogyan adjak én itt munkát azoknak, akik néhány éve még engem utasítottak. De megintcsak mázlikam volt: a hajdani munkatársak szó nélkül vették tudomásul az új helyzetet, a műszaki értelmiség pedig az azalagatú várakozással fogadott, hogy: no, meglátjuk, mit tud a „gyerek”.

— Mit tudott?

— Mivel eleinte csak nézdegélésre kárhoztattak, tudtam értelmelen-külten kérni. Aztán értelmelen-külten tudtam fizetésemelesért harcolni, mert a mérnöki díjazásom még ma is jóval kevesebb, mint üzemmunkákban a munkásállományban levőké, mi több, jócskán vagyok mínuszban saját egykori keresetemhez képest. És kérdés: ezzel a sokkal nagyobb tudással végzett munkával lépést tart-e valaha is az anyagi megbecsülés? Amit nem panaszként, csupán az egész műszaki értelmiséget érintő tényként említik. Amit pedig az iskolában megtanultakon kívül tudok még: ösztön, kerteles nélkül beszélni a munkásokkal. A szó szoros értelmében áttéve, hiszen egykor a saját bőrömről tapasztaltam, mi jó, mi rossz nekik. A bizalom, a nyíltság, úgy érzem, kölcsönös.

— A sok új ismeret, benyomás, tapasztalat révén nem nőtte ki egykori környezetét?

— Nem. Megérttem a régiséget és újat. A családi életet ugyanolyan harmonikus, a baráti körbe a „válogatott” régiek mellé, érdekes újak kerültek. Ebben a kitágult világban a kedveléseim is új értelmet kaptak: a kutatási színvonalon űzött bolygójúti- és a kábeles ipartörténeti emlékek összehordása, rendszerezése iránti szenvedélyem, az amatőrfilmeszkészítés. Vezetek emellett bolygójúti szakkört a XXII. kerületi művelődési házban, részt veszek a MABEÖSZ munkájában, az szb ifjúsági felelőseként rendezek munkahelyi vetélkedőket, szervezőtitkári teendőket látok el a pártban. És most végzem a második évet a marxista-leninista egyetem szakosított tagozatán, ahol a munkásmozgalmat választottam tárgyként.

— Természetesen...

— Igen: természetesen. Mert természetesen vélek ma már mindent, ami, ha van hozzá képessége és kitartása, a munkát a teljes emberré válásban előbbre viszi. Ezért tartom szükségesnek és életképesnek a SZET-et is: ezeket a kiválasztásra az lehetőséget, akik a korszerű feladatokat értelmiségi fejvel, de munkásszemlélettel képesek megoldani.

L. Simon Zsuzsa

Kicsi, de barátságos hivatal

Aki belép a kocséri postahivatalba, a szűk hely láttán önkéntelenül is összehúzza magát. Nem szemlélődik, nem nézelődik, hanem dolgozgatással igyekszik kifelé, hogy helyet adjon a következő ügyfélnek. A kis belső helyiségben alig férnek el az asztalok és a szekrények az olajkályha és a telefonközpont mellett.

— Szűken vagyunk — mondja Nagy Károly hivatalvezető. — A hivatal elhelyezésétől jobb nem beszélni. Évtizedek óta a családi házunk egyik szobája ad helyet a postának. A nyolc dolgozónak az egyetlen szoba szűk, nyelmenként munkahely. Am mégis barátságos hivatal ez, jó érzellemmel nyitják rák az ajtót a kis község lakói.

Nagy Károly negyvenegy éve postás. 1971-től a kocséri hivatal vezetője.

— Aki egyszer megszokta, megszerette ezt a munkát, az

nehézzen változtatni, hűségese marad a postához — magyarázza. — Emberekkel szerettem volna mindig foglalkozni, teljesült a vágyam. Talán ki sem bírnám máshol... Úgy érzem, a posta egy kicsit a falu szíve. Nálunk megfordul mindenki, hiszen ide érkeznek először a hírek.

— Mekkora a forgalmuk?

— Területünk a nagykőrösi-től a tiszalécskei határig húzódik. Az 1981. évi forgalmunk meghaladja a 147 millió forintot. Négy kézbesítőnk van, két bel- és két külterületi. Csaknem két és fél ezer embernek kézbesítik naponta a küldeményeket. Tavaly eladtunk 78 ezer napilapot. A nagykőrösi mellékletű Pest megyei Hírlap a legkedveltebb. Ebből 22 ezer példányt adtunk el.

Az utóbbi évek munkájáért nem maradtak el az elismerések sem. Tavaly Papp Miklós kézbesítő kapott Kiváló Dolgozó kitüntetést, azt megelőzően a hivatalvezető. Ez is mutatja, hogy a kedvezőtlen körülmények ellenére Kocséron jól dolgoznak a postások. Méltán nyertek el 1980-ban a Kiváló Hivatal címet.

— Most már ötnapos munkahétet dolgozik a hivatalunk — mondja Nagy Károly. — Szombatnapként a hivatal nem tart nyitva, csak kézbesítés van. Ez eddig nem okozott fennakadást a lakossággal való jó kapcsolatunkban, viszont arra kérésztőlunk, hogy nap, mint nap gyorsan, pontosan ellássuk a községet.

Surányi János

Kedves Postás Dolgozó!

A január 14-től 27-ig terjedő időt szakszervezetünk jóvoltából feleségemmel együtt a hévízi postás gyógyüdülőben töltöttem. Igen nagy izgalommal, boldogan készülődünk, s nem csalódtunk, az üdülésről a legkellemesebbek és leggyakoribbak emlékeink maradtak.

Maga az üdülő csodálatosan szép, kényelmes, és a legmesszebbbeni igényeket is kielégítheti. Az orvosi kezelések kitűnő. Az egészségügyi, felügyeleti, takarítói és konyhai dolgozók kifogástalanul végzik munkájukat — az üdülővezető irányítása alatt —, azonkívül előzetesen és udvariasan. (Oh, mily ritkaság!) Az ételek választéka, íze és mennyisége is elsőrendű volt. E véleményünket valamennyi üdülőtárs is osztotta.

A jó érzéshez külön hozzájárult az is, hogy láttuk régebben befektetett filléreinket (feleségem is több éven át postás dolgozó volt) a SZOT jóvoltából megköszönve: valóban az ország egyik legkitűnőbb gyógyüdülőjeként tartják nyilván a hévízi postást.

Mivel e szép napok emléke kísért bennünket, már most megkérjük a nyugdíjas szb-t

— amennyiben erre lehetőség lesz —, jegyezzen elő 1983. első negyedére ismét. Kérem, ne vegyék tolazkodásnak kérésünket, de az éveim száma is igen halad előre, szeretném még egyszer-kétszer igénybe venni e lehetőséget.

Dr. Szebeni Vilmos
ny. postaigazgató

★

Mezőtúr 1 postahivatal 8 tagú Augustus 20. aranykoszorús szocialista brigádja megtudakolta a városi tanács egészségügyi és szociálpolitikai osztályán, hogy a városban kik azok a rokkantak, akiknek nincs televíziójuk. A kapott tájékoztatás alapján A. Nagy Istvánt és családját Orion televíziókészülékkel ajándékozta meg.

A 76 éves A. Nagy István rokkant nyugdíjas, nyolc gyermekkel nevelt fel, 70 éves felesége csökkentő, velük élő 46 éves lányuk és szociális otthonban lakó legidősebb fiuk szintén rokkant.

A brigád külön munkából, hulladékgyűjtésből származó pénzt vásárolta a készüléket, s javítására átalánydíjas szerződést kötött.

Krizsánné Józsa Piroksa

paszemes úr. — Bizony, bizony, postamester úr, egy kicsit el van hanyagolva a szállítási eszköz, no, majd beiktatom.

Erre a felügyelő úr bement ismét a postairódnak csüfölt szobába, a szegény postamester pedig elkezdte összeszedni szétzilált gondolatait. Törte a fejét, miként rároghatna meg ismét a kajla találgatást?

És akkor hirtelen, mintha villám lövellt volna gondderhes capitóliumába, félrevágta kucsmáját, Isten hozzád, kapufél! Elindult és meg sem állt Salamon Mondschein boltjáig. Nem kellett kopogtatni, mert akihez ment, a küszöbön ült, és egy nagy vöröshagymával birkózott.

— Jó napot, Salamon! — köszönti az árendást.

— Hozta Isten, postamester úr! — volt a válasz.

— Ugyan, Salamon gazda, az Isten áldja meg, adjon még egyszer hatvan forintot. Megdöglött a Ráró, s tudja, Salamon, hogy a postát küldeni kell, ló nélkül pedig hiába küldöm, meg se mozdul az ebugatta.

— Thens'úr, Isten útgye, nincs! Tudja még? Itt van nekem a szürke, maga jó ember, hát olcsón adom, de csak magának, nyolcva forintért.

— Drága az, Salamon, engedjen valamit.

— Na, nem bánom, hát hetven forint lesz. Megadja, amikor tudja. Minden héten fizet minden forintért egy garast, meg a Ráró bhúrit ráadásul adja, aztán minden héten egyszer beküld engem is a thalyigán a városba.

A szegény postamester, csak az Isten tudja, mit érzett ezen jószívűségre. De mit tegyen? Lovat kellett tartani, mert reggel el kell küldeni a postát.

— Isten neki, Salamon! Hát legyen vásár!

— De, thudja, thens'úr — mondta az árendás — adjon egy kis írást, mert az ember halandó.

Ez is megtörtént. Aztán elővezették a szürkét. Jött három lábón sántikálva, fél szemmel, s levágott fél füllel. — No, Isten vele, Salamon! — Igenis, Thekintetes úr!

De a Rárónak a bhúre is az enyim. Jócsakát! Nagy volt a család öröme, meg Jankó, a kocsis is mosolygott, hogy van ismét gyih. Csak a postamester gondolkodott el mélyen, igen mélyen, talán azon, hogy jobb volna már neki is ott lenni, mélyen nyugodni, mintsem itt fenn kínlódnia a földön.

Budapest mindig a mozik városa volt. Persze Sziklay Géza és Arnóldnak 1896. június 13-án, az Andrássy út (ma Népköztársaság útja) 41-ben megnyílt 100 személyes üzlethelyiség-filmszínház, a mai kértémes Lenin körüti Sziklái hesszú az út. Kávéházakban, ponyvasátrakban berregt a vetítógép és a fény sugarak csóvájában vídám és szomorú történetek keltek életre.

A tízes években kezdett kiépülni a fővárosi mozihálózat. Eltűntek a kávéházakból a közönségvonzó szerkentyűk, s a vándormozik kiszorultak a falvakba. A sok filmszínház egyike volt a harmincas évek végén az akkor Erzsébet körút és Dohány utca sarkán létesült Híradó Filmszínház, amely a felszabadulás után is főként rövidfilmeket, híradókat vetített.

Profíja az elmúlt esztendőben rendkívül érdekes módon változott. Itt született meg a Híradó tv-mozi, Budapest valóban speciális kulturális létesítmény, ahol a jegyet váltók televíziós játékfilmeket, rövidfilmeket, és tv-műsorok-

TV-MOZI

kat tekinthetnek meg. Ezzel lényegesen meghosszabbított a műfaj utóéletét. A moziprodukciónak ellentétben ugyanis a legkitűnőbb televíziós alkotás is csak néhány vetítést érhet meg, azt is nemegyszer egyetlen évtizednyi időtartam alatt. Nem is szólva a nézőről, aki, ha az adás időpontját valamilyen okból elmulasztotta, nem juthatott a várva várt élményhez.

A Horizont tv-mozi, amely a Magyar Televízió, a Lapkiadó Vállalatnak, a FOMO-nak és a Magyar Film-és Televízió-művészeti Szövetségének irányításával működik, gazdag programot kínál csaknem két évtized február 25. és március 2. között például 20 órákor Esztergályos

Károly rendezésében Füst Milán IV. Henrik című drámájának tévéváltozatát adja Gálly Lászlóval, Piros Ildikóval és Bence Ferencsel a főszerepben. A krimikedvelőknek a Súlyi G. Sándor készítette Súlyi G. Sándor és Bence Ferencsel a főszerepben. A krimikedvelőknek a Súlyi G. Sándor készítette Súlyi G. Sándor és Bence Ferencsel a főszerepben. A krimikedvelőknek a Súlyi G. Sándor készítette Súlyi G. Sándor és Bence Ferencsel a főszerepben.

Televíziós bemutatója alkalmával igen nagy port vert fel a Miért? avagy a tévések elménteke című, dokumentális

tényeken alapuló mai dráma, amelyet Dömölky János rendezett, Molnár Piroksa, Horváth Sándor, Káldy Nóra, Szilágyi Tibor a főszereplők (március 11. és 16. este 20 óra).

Aki viszont a balett meg a képzőművészet baráta, annak a március 4. és 9. közötti műsort ajánljuk. Ekkor kerül ugyanis a közönség elé húsz órára a Horváth Ádám rendezte Cédus színes balettfilm és a Csontváry: Libanoni cédrus című képzőművészeti kisfilm (rendező: Olasz Ferenc), vagyis a mű és képzőművészeti ihletése. Végül, de nem utolsósorban, látható lesz Oláh Gábor rendező Radnóti Miklósról szóló dokumentumfilmje február 25. és március 2. között 19 órákor.

Erdemes figyelni az idetova egy esztendő óta működő, a Lenin körút 13. szám alatt található Horizont tv-mozit, amelynek részletes programjáról a kíváncsiak a moziújságon kívül az újságárusoknál is kaphatják a Miért? avagy a tévések elménteke című, dokumentális

Abel Péter

A Magyar Posta VI. ötéves tervfeladatainak végrehajtását segítő szocialista munkaverseny céljának alap gondolata az, hogy a munkaversenymozgalom a kongresszusi és felszabadulási munkaverseny lendületének továbbvitelével segítse a középtávú társadalmi és gazdasági feladatokat teljesíteni.

Elérkezett az első olyan időponthoz, amelyben arról mérleget kell készítenie mindenkinek, aki ebben a munkában valamilyen formában részt vett, illetve részt vesz. Ez egyrészt az 1981. évi eredmények értékelését, másrészt az 1982. évi tervcélokhoz kapcsolódó feladatokat, követelmények megfogalmazását jelenti. Az 1981. évi eredmények értékelése napjainkban történik, ezért erről részletesen csak később lesz alkalomunk számot adni.

Most a második feladat teljesítését kívánjuk segíteni azzal, hogy felhívjuk a figyelmet azokra az 1982. évi tervcélokra, melyek eléréséhez a posta dolgozóinak és vezetőinek helytállásán felül szükség van a munkaversenymozgalomban részt vevők lelkesedésére, a verseny által mozgósítható belső tartalékok feltárására. Továbbá bemutatnánk néhány olyan, már élő kezdeményezést, mely azon a ponton kíván segíteni, ahol talán ma legjobban szorít a cipő, a fenntartás területén.

Az 1982. évi terv előkészítése a céloknak megfelelően széles, demokratikus bázison indult, így a korábbi évekhez viszonyítva kedvezőbb feltételek nyíltak a tervfeladatok és a munkaverseny-vállalások összhangjának megteremtésére. Egy lépéssel közelebb jutottunk tehát ahhoz az elképzeléshez, hogy aki vagy akik a vállalatokat teszik, már az előkészítés időszakában tudják a végrehajtás szempontjából kedvező irányba befolyásolni a célok meghatározását.

Az alap így megvan ahhoz, hogy a végrehajtás minden szintjén a tervcélokkal összhangban határozzák meg a közvetlen munkahelyi feladatokat és ezek végrehajtását konkrét, az egyéni kezdeményezéseket jobban előtérbe helyező vállalatok segítsék 1982-ben.

Nézzük tehát, mely feladatok végrehajtását kell ez évben a munkaverseny különböző formáiban részt vevőknek elsősorban segíteniük.

1. A „fenntartás évét” hirdettük meg 1981-ben, s mivel az e téren mutatkozó eredményekről csak szolidan — néhány területen pedig kizárólag kritikusan — szólhatunk, így a fenntartási tevékenység javítására továbbra is elsőrendű fontosságú marad a postai szolgáltatások színvonalának még a szinten tartásában is.

Mivel ezen a téren gondot a krónikus munkaerőhiány, valamint az esetenkénti szervezeti hiányosságok okoznak, ezért nagy jelentőségű az itt dolgozóknak és kollektíváknak a hatékonyabb munkát segítő vállalkozások történő mozgósítása, ösztönzése. Ehhez a belső szabályozók is kedvező feltételeket teremtenek.

2. A postai szolgáltatások minden területén, de elsősorban a közönségszolgálati munkaterületeken az udvarias, gyors, pontos kiszolgálást, mint minőségi kategóriát, „szolgáltatási magatartás”-ként kibővíteni és tartalommal megtölteni. Ez a korábbi komplexebb követelmény, beletartozik a hivatali környezettel való törődéstől a postás dolgozó megjelenésén, szakértelmén, készségén keresztül egészen a vonzási területen működő intézményekkel és vállalatokkal való kapcsolattartás színvonaláig szinte minden. Első lépésként e téren szélesíteni kell a „Munkához add a neved” mozgalomban részt vevők körét.

3. Az év egyik nagy jelentőségű lépése volt az ötnapos munkahéti bevezetése. A bevezetést megelőző igen gondos, alapos előkészítés ellenére a mindennapi gyakorlat felvehető, és fel is vet olyan

gondokat, nehézségeket, melyeknek feltárásában, megoldásában az adott terület dolgozóinak, kollektíváinak tevékeny közreműködése elengedhetetlenül szükséges. Ezért az 1982. évi munkaverseny-vállalások között helyet kell adni az átmeneti gondokat megoldani kívánó vállalatoknak is. Az ilyen felajánlások segíthetik a rugalmas alkalmazkodásnak, mint szolgáltatói magatartásformának a kialakulását, szélesebb körű meghonosodását a postán.

4. A posta 1982-ben az igényekhez igazodóan a lakásépítés támogatására fordítható alapokat jelentősen, mondhatni példamutatóan megemelte. Előzetes becslések szerint az ez évben mutatkozó igények e keretből kielégíthetők lesznek. Ennek ellenére javasoljuk, hogy a kollektívák a társadalmi jellegű munkavállalásokból befolyó pénzüsségeket elsősorban a tm-alapra fizesse be, illetve vállalásaik ezen alapok növelését szolgálják.

5. A postai szolgáltatások javítására irányuló munka hatékonyságának fokozására jobban ki kell használni a rendelkezésre álló szellemi kapacitást. Erre igen jó módszer az újítási tevékenység fokozására való mozgósítás, ösztönzés. Ennek egyik gátját látjuk feloldani a posta szakvezetőinek azon álláspontjában, amely szerint az üzletpolitika javításának irányába történő gyorsabb elmozdulás végett túl kell lépni a beszabályozottságon, legalábbis ennek merev értelmezésén.

Ez sok olyan jó gondolatnak, ötletnek nyit utat az újítómozgalom terén, melyek a korábbi helytelen szemlélet miatt különböző szinten zátonyra futottak. Mozgósítsuk tehát az újat alkotni képes szakembereket! A lehetőségek szinte korlátlanok, ha annak

az alapelvek kívánunk eleget tenni, hogy a kicsit is meg kell becsülni. Erre talán legjobb példa az energiamegtakarítást szolgáló újítások eredménye. Egy üzemnél vagy vállalatnál legtöbb esetben jelentéktelen a megtakarítás a teljes költséghez viszonyítva, népgazdasági szinten azonban az halmozottan már tekintélyes devizamegtakarítást is eredményezhet. Egyébként is postai specialitás a szabályhelyekbe ütköző, a forgalmi munka különböző területeit, fázisait ésszerűsítő javaslatok sora. A korábbi években nagyon sok ilyen javaslatot utasítottak el az említett helytelen szemlélet miatt. A jelenlegi szabályozás nagyobb lehetőséget nyújt e téren is, és a szemlélet is kedvező irányba kezd változni.

A felsoroltak csak kiemelt témák. Az öt évre szóló célok, illetve a területi sajátosságok figyelembevételével még számos feladat határozható meg a végrehajtás szintjén iránymutatóként a vállalatok megtételéhez.

Egy dolgot azonban most is és mindig hangsúlyozni kell a mozgalmi jelleg erősítése és az eredményesség szempontjából, mégpedig azt, hogy olyan munkaverseny-vállalások szülessenek, melyek a közösen kialakított és elfogadott tervcélok megvalósítását segítik, és elfogadásuk járjon együtt a végrehajtás feltételeiről való gondoskodással.

Az elmúlt év ez utóbbi szempont figyelembevételével szolgált számos negatív példával is, elsősorban a fenntartási tevékenység területén. Ezért is tartjuk célszerűnek, hogy az iránymutatáson felül bemutassunk néhány olyan kezdeményezést, mely az e téren felmerülő nehézségeken kíván segíteni.

Mészáros József

A melléktevékenység nem mellékes

A Posta Központi Javító Üzem az idén ünnepli 75 éves fennállását. Az üzem annak idején a távíró- és távbeszélőberendezések javítására hozták létre. Ma már csaknem 120 millió forint termelési értéket teljesít. Jelenlegi tevékenységéről, a szocialista brigádok előtt álló feladatokról beszélgettünk **Bokros Gyula** igazgatóval, **Polyik Ernő** műszaki igazgatóhelyettesével és **Horváth Sándorral**, a szakszervezeti bizottság titkárával.

— Mielőtt a munkaversenymozgalomról beszélnénk, elmondanám, hogy tulajdonképpen mivel foglalkozunk — kezd a beszélgetést **Bokros Gyula**. A pénzbedobós készülékek és egyéb postai berendezések javítása, felújítása mellett elsősorban gyártással és szereléssel foglalkozunk. Az ötvenes évektől kezdve több műhelyt hoztunk létre. Így például kialakítottunk egy prés- és formázó műhelyt, egy automatikus esztergagép-műhelyt, a műanyagok feldolgozására egy prés-, fröccs- és egy léprés-formáló műhelyt, egy másik műhelyt, amelyben a PAM és a PDM 400-as központokat gyártjuk, és sorolhatnám még tovább. Rendkívül sok, kétszáz-kétszázötven félé készterméket gyártunk, általában kis szériában. Ez alól talán csak a kulcsos főnök-titkári berendezés kivétel; ebből 1981-ig 33 ezer darabot készítettünk. Gyártunk ESZ—A típusú szállodaközpontokat, manuális TG-központokat, távíró-berendezéseket, távbeszélőközpontokat, erősítőállomások, rádió- és tévéadók részére kapcsolótáblákat — hogy csak a jelentősebbeket említsük. A budapesti elektronikus távíró- és adatátviteli központot mi szereltük fel.

— Ismerjük a posta időszaki feladatait — kapcsolódik a beszélgetésbe **Polyik Ernő** —, a vezérigazgatóságon a múlt hónap végén megtartott nagyaktíván után mi is megrendeztük aktívaértekezletünket. Idei terveinket úgy igyekeztünk összeállítani, hogy gyártó és javító tevékenységünkkel a szolgáltatások nyújtásában közvetlenül érdekelt igazgatóságok munkáját segítsük.

— A nagyaktíván a főközpontokhoz csatlakozó hálózatok és berendezések fenntartása került előtérbe.

— Példáink is ehhez kapcsolódnak. A kis falvak hálózat egyesítéséhez, az előgóc-táshoz kialakítottuk az SV-típusú, dugaszolható sávok CB-központokat. A rendszert ismertető keretében bemutatuk a területi igazgatóságok képviselőinek. A dugaszolható sávok nagy mértékben leegyszerűsítették mind a javítást, mind a bővítést.

— Még talán ennél is jelentősebb feladat az alkatrészyártás, noha ez pénzügyileg nem is számít bele a fenntartási eredmény értékelésébe. Sajnos, a posta még hosszú ideig nagyon sok manuális kapcsolót kénytelen üzemeltetni, meg még jó néhány olyan berendezést, amelyekhez az ipar évtizedek óta nem gyárt alkatrészeket. A mi munkánk nélkül ezek a központok már régészeti felmunkák volna a szolgálatot.

— Szükségképpen kialakult tehát az együttműködés az igazgatóságokkal — veszi vissza a szót az igazgató. — Persze ezt az együttműködést is fejleszteni tudtuk. Az általunk készített felújított berendezés helyszíni felszerelése munkaügyi és szociális gondokat okozott. A területi igazgatóságok újabbban vállalkoznak arra, hogy saját műszaki dolgozóikkal állítsák üzembe a berendezéseket, így nekünk csak szerelésvezetőt kell kiküldönnünk. Vagy például a Szegedi Postaigazgatósággal megállapodtunk abban, hogy az általunk felvett dolgozókat a postai munkákra megtanítjuk. Az sem közömbös például, hogy néhány üdülő dolgozóit a holt idejében munkával ellátjuk, s ezáltal az üdülők személyzetét a postához kötik. A balatonalmádiak például már brigádot is alakítottak.

— Ha már brigádról esett szó — folytatja a beszélgetést **Horváth Sándor** —, hadd szóljak az üzemben folyó munkaversenyről, elsősorban persze, témánknál maradva, azokról a felajánlásokról, amelyek

más postaszervek munkáját segítik.

— Először is azt említeném meg, hogy az üzem vezetőivel és a KISZ-szervezettel együtt igyekeztünk segítséget nyújtani a vállalatok megtételéhez. Egy sokszorosított felhívással fordultunk a brigádunkhoz, s ebben emlegettük őket az általános népgazdasági helyzetből adódó feladatokon és a munkaverseny hagyományain kívül az üzem jubileumának jelentőségére is. Ez a felhívás azonban az igazgató által aláírt megkeresésen kívül mellékleteiben negyedévi bontásban részletesen felsorolta az egyes üzemszervek idei feladatait, majd irányelveket adott a munkaverseny-vállalásokhoz. Ezek között olyan körülményekre is kitért, hogy a vidéki szerelési feladatok nehézségeinek elkerülésére a brigádok dolgozzanak ki olyan módszereket, amelyek eredményeképpen a berendezések elkészültségi szintjét a műhelyben olyan fokra lehessen emelni, hogy üzembe állításuk minél kevesebb helyszíni munkával járjon.

— Nézzünk néhány határozott vállalatot! — A **Crossbar brigád** például a tervezett három PAM-központon felül még kettőnek az elkészítését vállalta. A **Táviró brigád** idei feladatai

— A **Crossbar brigád** például a tervezett három PAM-központon felül még kettőnek az elkészítését vállalta. A **Táviró brigád** idei feladatai

A szolgáltatások javítása a fő cél

A Budapesti Távbeszélő Igazgatóságon **dr. Szarka György** —, a területi szakszervezeti bizottság titkárával beszélgettünk arról, hogy az igazgatóság területén melyek azok a feladatok, amelyeket a brigádoknak szem előtt kell tartaniuk.

— A közelmúltban egy felhívást tettünk közzé — kezdte tájékoztatóját a tsz-titkár —, amelyben részletesen ismertettük az igazgatóság fő feladatait. Ez pedig nem más, mint az, hogy folyamatosan javítsa a távbeszélő-szolgáltatás színvonalát. A cél elérésében a különböző szakterületeken dolgozó brigádoknak természetesen más és más feladatuk van. De mit is kell érteni a szolgáltatás színvonalának emelésén? A főközpontok műszaki állapota nem kielégítő, ezen feltétlenül javítani kell. Bővíteni kívánjuk a lakosság távbeszélő-ellátottságát, elsősorban azzal, hogy a nyilvános állomásokat a terv szerinti ütemben helyezzük üzembe, illetve a meglévő állomások üzembiztonságát fokozzuk. Az állomásszerelési tervet szeretnénk maradéktalanul végrehajtani. A föld alatti és a föld feletti hálózat fenntartását, a hibaelhárítást saját erőből, illetve a rendelkezésünkre álló 27 ezer óra felhasználásával kell megoldanunk. Céljaink eléréséhez javítanunk kell a szerződési fegyelmet, gondoskodnunk kell a szakember-utánpótlásról, és ami szintén nem lényegtelen: a társadalmi tulajdon az eddigienél jobban kell védenünk.

— **Mire figyeljenek a fő- és az alközpont-fenntartás területén dolgozó brigádok?**

— A főközpont-fenntartáson dolgozók akkor munkálkodnak helyesen, ha figyelik a forgalom alakulását, és felderítik a torlódásokat. Ezzel a hatékonysági mutatók javítását segítik. Mivel újabb és újabb berendezéseket állítunk üzembe, szükségük van a szaktanfolyamokon való részvételre. A Belváros, a Lipót, a Lágymanó, az Óbuda és a Ferencváros központban rekonstrukció folyik, itt a gépházban dolgozó szocialista brigádok munkafelajánlásaikkal segíthetik a felújítások minél előbbi befejezését.

— Az alközpont-fenntartáson dolgozó kollektívák feladatát tűzhetik ki a kapcsolói és mellékállomási hibamaradványok csökkentését, a kis kapacitású alközpontok portalánítását, vagy például vállalkozást azt, hogy a hibák túlnyomó többségét kijavítják, mielőtt az előfizetők észlelnék.

— **Mondana néhány szempontot más munkaterületek dolgozóinak is?**

között Nyíregyháza és Békéscsaba központjainak szerelése szerepel. Békéscsabán november 30-ára ígéri a munka befejezését.

— A **Zója és a Szerelő brigád** tervében 5000 hüvelysáv elkészítése szerepel, részben hagyományos lámpasávval, részben fénydiódás kijelzővel. A **Zrínyi Miklós brigád** 34 kapcsolódugónak határidő előtti elkészítését vállalta.

— A készülékek javításán, felújításán dolgozó brigádok is elsősorban az üzemeltetési feladatokat tartják szem előtt. A **MATART brigád** például a CCB 5-ös készülékek határidőre való javítását vállalta, úgy, hogy részszállítványonként bocsátják az elkészültet az igazgatóságok rendelkezésére. A **Szabadság brigád** 150 JM típusú pénzbedobós készüléket újít fel az első negyedévben. Ezenkívül — a többi, hasonló feladatú brigáddal együttműködve — 4000 CB 667-es készüléket és 1350 különféle pénzbedobós készüléket újít fel, negyedévenként ütemezve, illetve a beszállítástól függően.

Az utolsóként említett gondolatoknál megállunk — bár a felsorolás korántsem teljes —, itt ugyanis arról van szó, hogy a javító üzem brigádjai is számot tartanak az igazgatóságok műszaki dolgozóinak együttműködésére.

— Csak a leglényegesebbeket, hiszen a felhívást minden érdekelt brigád ismeri. A hálózatfenntartáson a hibaelhárítás minőségi és mennyiségi mutatóinak teljesítése évek óta szerepel a brigádállományokban, így van ez ebben az évben is. Viszont felhívnam a figyelmet arra, hogy kiemelt feladat az átkérő kábelhálózat túlnyomósága védelme. Idén harminckét 208-szor 2-es átkérő kábellegységet kell nyomástartóvá tenni.

— A forgalmi területről is

Jövőre már lesz mihez viszonyítani

Miskolcon egy csaknem fél évtől működő, bizonyos tekintetben azonban még alakulófélben levő üzemben fogadtak. **Király Károly**, a javító és szerelő üzem vezetője, **Sztahura László**, a Miskolci Postaigazgatóság távközlési műszaki osztályának vezetője és **Kiss József** tsz-titkár mutat be a korszerű, minden tekintetben kielégítő körülményeket nyújtó műhelyeket. A beszélgetésbe később bekapcsolódott **Kolozsvári József** igazgatósági előadó, az üzem instruktora is.

— A „korszerű” jelző illik az üzemre — mondja **Király Károly** —, de azzal a kiegészítéssel, hogy az üzem felszereltségét még sok mindennel ki kell egészíteni, hogy valóban megfeleljen feladatainak. — Mindamellett — folytatja **Sztahura László** —, hogy az üzem erre az évre már 7132 000 forintos anyagköltség és 102 552 termelői munkaóra felhasználását tervezi, és máris becsülettel ellátja a rá háruló feladatokat, működésének végleges arcúlatá meg nem alakult ki. Szeptemberben vált ki a városi távközlési üzemből. Létszáma az akkori 28—30-ról azóta 70-re nőtt, de a tervezett létszáma 82. Az új dolgozók nem más postaszervtől jöttek ide, így őket be kell tanítani. Sokukat tanfolyamra kell küldeni.

— A jó munkakörnyezet azonban gyorsan hat — mondja **Király Károly** —, az utóbbi hónapokban az üzem régebbi dolgozói igen sok, a munkafolyamatokat gyorsító és könnyítő újításra nyújtottak be javaslatot. A gondolatok már korábban is megvoltak, csak a régi körülmények között szunnyadtak.

— A mozgalmi élet is megélénkült — veszi át a szót **Kiss József** — Új szakszervezeti és KISZ-alapszerv alakult. A régi két brigád helyett már hét működik az üzemben. Folyamatban van az üzemfeltelek kidolgozása. Jövőre már az egyéni ifjúsági versenyben is tudnak indítani

csak néhány feladatot említenék meg. Kiemelten kell kezelni az adatátviteli összeköttetések és a telexvonalak létesítését. A szolgálat minőségét is lehet még javítani. Az üzemek és a tudakozó között egyeztetni kell az idén megjelenő új közületi telefonkönyv adatait.

— Az alközponti üzemben és a hálózatépítő üzemben a brigádok tegyenek meg mindent azért, hogy a kiemelt feladatokat határidőre teljesítsék. A jobb munkaszervezésre tett javaslatok például elősegítik a határidők megtartását.

— Javasoljuk még, hogy brigádok vegyenek részt az újítási feladattervek megvalósításában. Nagyon fontosnak tartjuk továbbá a munkavédelemmel kapcsolatos feladatok vállalását, de pontosan körülírva a teendőket, nem pusztán fogadkozva, hogy nem lesz üzemi baleset.

— **Hogyan fogadják a központi javító üzemnek azokat a felajánlásait, amelyekkel a társzervek fenntartási feladatainak teljesítését szándékoznak előmozdítani?**

— Összintén örülünk, hogy ez a kérdés a Postás Dolgozóban ebben a formában nyilvánosságot kap. A cikk olvasása minden bizonnyal gondolatokat ébreszt a jó értelemben vett spekulatív hajlamú műszakikban. Az igazgatóságnak van néhány részlege, műhelye, a készülékek javítása rendben van odáig, amíg alkatrészekből futja. Rendkívüli módon örülünk, hogy a javító üzem dolgozói ennyire átlátják a fenntartási feladatok jelentőségét, és alkatrészekkel, jól működő pénzbedobós készülékekkel a mi szolgáltatói feladatainkat igyekeznek elősegíteni. Ezt természetesen viszonozzuk azzal, hogy magunk is keressük az együttműködés még számos feltáratlan lehetőségét. Mindenesetre azon leszünk, hogy a javításra váró készülékek mihamarabb a Gyáli útra jussanak.

Tóth Pál György

Dr. Káldor János

1910-1982

életének annyira alkotó korszaka volt, hogy elszakadni tőle akkor sem tudott, amikor mint a művelődési központ igazgatója nyugdíjba ment.

Pedig az alkotó munkának korábban sem volt híján, hiszen működött zenekritikusként, művészeti szakértőként, tanított, könyvet írt. Sokoldalú munkásságát sem körültekintően és lelkiismeretesen el látott vezetői teendői, sem a felette is elhunyt esztendő nem tudták elvonni. Élete végéig hangversenyek, dalestek, operaismeretek szervezője, előadója volt. És kicsoda előadásokat tartott! Lenyűgöző volt. Hallgatói nemcsak mérhetetlen tárgyismeretét csodálták, hanem azt is, ahogy mondanivalóját mindenki számára érthetővé és élvezhetővé tette.

Utolsóként a Kossuth Klubban összegyűlt közönsége hallotta szavát. Beszélgetések századunk zenéjéről, irodalmáról és képzőművészetéről címmel tartott előadást. Amikor összeesett, a széksorokban ülő orvosok sem tudták már eszméletre téríteni. Eltávozott... Örökre... Pedig még tervei voltak, naplójában előjegyzések; lekött, de lehetetlenné vált előadások, írások gazdag tudásanyagát vitte akaratlanul magával. Szegényebbek lettünk, mindig hiányozni fog nekünk, akik ismertük, hallgattuk, tanultunk tőle.

Hét indulóból négy továbbjutó

A Csepel Művek Munkásotthona adott otthont január 22-én a vers- és prózamondó verseny budapesti döntőjének. A postás fiatalokat az októberben megrendezett ágazati válogató hét legtehetségesebb résztvevője képviselte a versenyen.

A népes mezőnyből a Bánffy György vezette zsűri tizenkét versmondó, közöttük négy postás fiatal továbbjutásáról döntött. Így az áprilisi salgótarjáni országos versenyen Andics Tibor (Szombathely 1), Mókai János (Zalaegerszeg 1), Tóth János (Debrecen, Javitó Szerelő Üzem), Szalóki Dániel (PMK, Irodalmi Színpad) ismét a pódiumra léphet, hogy legjobb tudásával képviselje a postásokat.

Nem kell szégyenkezniük az itthon maradónak sem. A zsűri bátorító szavakkal méltatta és dicsérte meg Máté Sándor (Ferenc Távbeszélő Üzem), Lammert Péter és Serecs Kati (PMK, Irodalmi Színpad) fejlődését, igényes és értő versválasztását, önkifejező készségét.

Pálkás Ilona

Mi az érdeklődési köre?

Ismeretterjesztés házhoz szállítva

Az űrkutatás, egészségügy, pszichológia felé fordult a figyelem

Mint a cím is elárulja, ismeretterjesztésről művelődésről, a szabad idő hasznos eltöltéséről van szó. Hogy milyen módon, hogyan, milyen szervezéssel jutnak a postások a különböző ismeretek birtokába?

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat — közismert nevén a TIT — a postával szerződéses viszonyban áll. Megküldi tervezett előadásainak ajánló jegyzékét a budapesti postaszerveknek, pontosabban a Postás Művelődési Központnak, ott is Hevesi Jánosnénak, aki összekötő a TIT és a budapesti postaszervek között. Ide értendő a Posta-vezérigazgatóságtól kezdve, az igazgatóságokon keresztül a III. osztályú postahivatalokig bezárólag valamennyi forgalmi és műszaki postaszerv.

A PMK-ban beszélgettem Hevesinével ennek a tagozatnak a születéséről, serdülő, ifjúkoráról, fejlődéséről. A mozgalom létrejött az ötvenes évekre nyúlik vissza. A TIT két évenként eljuttatja hozzájuk az elkövetkezendő két év előadásainak címjegyzékét. Ebből választják ki azokat,

amelyek — véleményük, tapasztalataik szerint — a dolgozókat és a diákokat legjobban érdeklik. A TIT által megküldött ajánló jegyzékből a kiválasztottakat — ez évi 200—220 előadás — megküldik a postaszervek tagozatfelelőseinek, akik azután saját dolgozóik kívánságait, érdeklődési körüket figyelembe véve válogatnak tovább, és a kiválasztott témákat, nem egyszer a kért előadót is megnevezve, tudatják a PMK-val.

Ezután már a részletekre is kíváncsi lettem és a Verseny utcai postaszervek tagozatfelelőseivel találkoztam beszélgettem meg. A Budapest 70-es hivatalnál Simon Zoltánné, a 72-esben Bozókyné Józsa Ibolya, a 78-asban Szutor Sándorné látja el a szakmunkája mellett ezt a szép, de sok időt és fáradságot igénylő feladatot. A Budapest 78-asban Szutor Sándorné szobájában gyűltünk össze egy kis beszélgetésre.

Nem éppen könnyű a tagozatfelelősök dolga. Úgy, olyan napra és időpontra kell megszervezni az előadásokat, hogy lehetőleg minél nagyobb számú hallgatóság jöjjön össze. Igencsak körültekintőnek kell lenni. Mind a három postaszervnél sok a vidékről bejáró dolgozó. Általában csak azoknak a megjelenésére lehet számítani, akik szolgálatban vannak. Amikor a délutánok még nem mentek haza, a délutánosok pedig már bent vannak, de figyelembe kell venni a mozgósító indulási-érkezési idejét is. Tekintettel kell lenni a családokra, kisgyermekesekre is, nincs minden férj, illetve feleség elragadtatva, ha élete párja a második műszak helyett szórakozva művelődik. Pedig ez is természetes igényük az embereknek, fiataloknak, idősebbeknek egyaránt.

Először háziasszonyunknak tettem fel néhány kérdést. Leginkább arra voltam kíváncsi, hogy melyek azok a témák, amelyek a 78-as hivatal dolgozóit leginkább érdeklik. Náluk a földrajz áll az első helyen, hiszen állandóan utaznak, így érthető. Arról nem is beszélve, hogy a fiatalok tanulnak, vónalvizsgákat tesznek, egyúttal a profiljukba vág. Igényük van még a politikai, orvosi tárgyú előadásokra is. A hallgatóság létszáma általában 40—60, de olykor többen is összejönnek. Színelvonalas az előadások, jók az előadók. Igen nagy figyelem kíséri például a múlt év januárjában Orbán Attila újságíró „Kertelés nélkül: A magyar belpolitika ma” című beszámolóját. De nem volt lanyhább az érdeklődés Benjámin Róbert BM-tiszt által a nyugat-európai kémszervezeteknek az ifjúság elleni aknamunkájáról tartott ismertetés iránt sem. Magyarországi híres bűnügyek bemutatására a televízió „Kék fény” műsorából jól ismert Dobos László rendőr őrnagyot hívták meg. Nem is hittem volna, hogy az ismertebb publicistákat, mint pl. Chruščinát Alajost is meg lehet nyerni a társadalom szűkebb rétege, így a postások előtt tartandó előadásokra is. A Budapest 72-es hivatal tagozatfelelőse, Bozókyné, a

délután 2 órai időpontot találta legalkalmasabbnak a rendezvényekre. Náluk évi 7 alkalommal rendezik meg ezeket az összejöveteleket, szeptembertől májusig, kivéve a december és az április hónapot, a téli és tavaszi csúcsgazdálkodási időszakok. Az itteniek főként a politikai, az egészségügyi, a lakáskultúrát bemutató és a bűnügyi témák érdeklik. Bozókyné úgy igyekszik összeállítani és időzíteni a kívánságlistát, hogy egy-egy előadás, ha szükséges, időszel is legyen. Ilyen volt például ez év januárban „A brigádteljesítmény és a vállalkozók teljesítményének értékelése; a brigádnapló” című előadás. Náluk író-olvasó találkozót is szerveznek. Ezekben mind a három hivatal dolgozó együtt vesznek részt. Ilyenkor a létszám kétszázra is felszökik. Mások 30 és 150 között mozog, a témától, az előadótól, a szabadságolásoktól, az oktatási időszakoktól függően.

Nem kis büszkeséggel mesélte, hogy az író-olvasó találkozóra sikerült Moldova Györgyöt megnyerni, aki egyébként nem szokott ilyen közönség előtti szereplésre vállalkozni. De minő szerencse véletlen! A hivatal egyik dolgozója személyes ismerőse az írónak, aki az ő kérésének végül is engedett. Kérte mondja valaki, hogy nincs szocialista összeköttetés.

Simon Zoltánné hagyta utójára, ő ugyanis családi ok miatt nem tudott eljönni a találkozóra, így tőle csak telefonon sikerült a legjellemzőbb adatokat megtudnom. Fiatal koránál fogva mindössze egy éve tölti be ezt a szép, de nehéz tisztséget. A 70-es hivatalban az előadások megtartására 14 óra 30 perc a legmegfelelőbb időpont. A hallgatóság létszáma úgy 40—50 körül van. Őket is a legjobban a földrajz, a külpolitika és a kriminalisztika vonzza. Dobos László őrnagy az ő meghívásukat is elfogadta. Emlékezetes élményként idézte fel Simonné a Tokióról készített, filmvetítéssel egybekötött előadást.

Még egy-két gondolat erejéig hadd térjek vissza a Házbába, ahogy a PMK-t a külső és belső tagok nevezik. Itt is tartanak előadásokat és több jut a hallgatóságnak a zenei, művészettörténeti, történelmi, műszaki témákból is. Hetenként van a nyugdíjasklub tagjai részére műsor, azonkívül a műszaki klubban évi 4—5 előadás, emellett látogatják a meghívott előadók a női és férfi munkásszállókat is.

Mindaz, amit hallottam, föllekesített. Amint az első alkalom nyílik, elhatároztam — elmegyek egy előadásra. Még akkor is, ha nem irodalmi tárgyú lesz. Erre, sajnos, kevés az igény. Kérdésekre érdekes volt a válasz. A mozgalom első éveiben zömmel az irodalom iránt nyilvánult meg érdeklődés, az utóbbi néhány évben viszont az űrkutatás, az egészségügyi kérdések és a pszichológia felé fordult a figyelem.

Török Lászlóné

Mégis látni fogják

Unokáink sem fogják látni címmel a televízió sorozata felhívja figyelmünket művelődéstörténeti emlékeinkre, azok megmentésének jelentőségére. Ismerteti azokat a szép példákat, amelyekkel igyekeznek az emberek megőrizni értékeinket, vagy tájékoztat kedvezőtlen, elrettentő példákról, tapasztalatokról, amelyek során tanúi lehetünk annak, hogy egyes szervek vagy azok alkalmazottai hogyan semmisítenek meg pótolhatatlan emlékeket, kincseket.

Hagyományaink megbecsülésének igen szép példája jutott a minap tudomásomra. Szeged 1 postahivatal egyik dolgozója kézbesítőkörzetében egy felújításra szánt házban felismert és megmentett egy

olyan értéket, amelyre addig rajta kívül nem gondolt senki, pedig a felújítással foglalkozó szervek képviselői erre nyilvánvalóan illetékesebbek lettek volna.

De mit is tett a postás dolgozó munkáján kívül? Eszrevette, hogy a lakások ajtajain maradt, feliratos üvegtábla van, emberi alakok és jelenségek ábrázolásával. Felhívta a múzeum illetékesének figyelmét. És hogy jól értékelte a régiséget, azt mi sem bizonyítja jobban, hogy a múzeum a felújításra szánt házból az üvegtáblákat megmentette.

Köszönet ifj. Kéri Bélának, aki a figyelmesség és gondoskodás szép példáját nyújtotta. Joóné dr. Tihanyi Eleonóra

FELHÍVÁS

A felsőoktatási intézményekben továbbtanulni kívánó fiatal szakmunkások a korábbi évek gyakorlatának megfelelően az 1982—83-as oktatási évre is pályázatot nyújthatnak be a szakmunkások egyetemi, főiskolai előkészítő tanfolyamára.

A pályázat feltételei a következők:

— a pályázó fizikai munkakörben legalább 3 éve kiemelkedően jól dolgozik, és a felvételi idején is fizikai munkakört lát el,

— munkájával, képességeivel és magatartásával eddig is bizonyította, hogy képes a továbbtanulásra,

— aktív közösségi-politikai magatartást tanúsít,

— a felvétel előtt legalább 2 évvel szakmunkásbizonyítványt szerzett,

— a felvétel évében legfeljebb 30. életévét tölti be,

— férfiak esetében katonai szolgálatot teljesített, illetőleg katonai szolgálatra nem alkalmas.

A tanfolyamokra érettségizett, illetőleg érettségizni kívánó fiatalok vehetők fel.

A tanfolyamok — a műszaki egyetemeken és a műszaki főiskolákon, — a közgazdaságtudományi egyetemre és a gazdasági főiskolákra,

— a tudományegyetem állam- és jogtudományi karraira készítenek fel.

Jelentkezni a középfokú postaszervek személyzeti és oktatási osztályainál lehet 1982. március 5-ig. A részletes tájékoztatót és a pályázati lapot is itt kapják meg az érdeklődők.

A szakvezető, a társadalmi szervek és az érintett munkaskollektívák által javasolt, valamint az előzetes alkalmassági vizsgán megfelelő jelentkezők 10 hónapos előkészítő tanfolyamon vesznek részt. Ezt követően egyetemi, illetve főiskolai felvételi vizsgát tesznek. Sikeres vizsga esetén a választott felsőoktatási intézmény esti, levelező vagy nappali tagozatán kezdhetik meg tanulmányaikat.

Ábrahám Mária kamarakiállítása

A Szegedi Postás Művelődési Otthon keretén belül működő postás képzőművész körében, ahol lehet, hallatták magáról, az amatőr művészet iránt érdeklődők figyelmét rendszeresen felkelti esetenként csoportos vagy egyéni kiállításai, meg-megújuló képtárával.

Ez történt az elmúlt év novemberében is, amikor a Szegedi Megyei Bíróság megrendezte Ábrahám Mária kamarakiállítását. A bíróság elnökének megnyitó szavai után dr. Szeles Zoltán kandidátus művészettörténész méltatta a kiállító művészi munkásságát és vezette be a látort. A kiállított képek igen impozáns helyen, a bíróság dísztermében kaptak helyet. Ez volt a

harmadik alkalom az ottani kiállítássorozatban, amely megtiszteltetésnek most Ábrahám Mária lehetett részese.

A megnyitón a bírósági ügyészi szervek vezetői, dolgozói kívül jelen volt a Szegedi Postaigazgatóság vezetője, Róza István is. Postás brigádok is részt vettek az ünnepélyes megnyitón, amelynek hangulatát fokozta a Gedő Általános Iskola harmincnégy tagú kórusának fellépése is.

A kiállítást több százán tekintették meg, elismerésüket, tetszésüket az emlékkönyv bejegyzései tanúsítják. Erköcsként megemlítem, hogy a látogatók között egy francia delegáció is szerepelt.

J. T. E.

Utazás — kedvezményrel

Csak egy kicsivel akar többet és mást az „Utazás 82” nemzetközi kiállítás a tavalyinál és a tavalyelőttinél. Nemcsak egyéneknek és egyénekből szervezett csoportoknak szándékozik többet nyújtani a megnövekedett szabad időt kihasználóknak, hanem családoknak, szocialista brigádoknak, baráti közösségeknek is.

Hogy általánossá vált hazánkban az ötnapos munkahét, ehhez igazodtak a szabadságok is. Az utazási irodák is igyekeznek az új körülményekhez alkalmazkodni. Nem titkolt szándékuk, hogy ki-mozdítsák a családokat otthonról, megismertessék velük hazánk legszebb városait, tájait, turisztikai szempontból kevésbé ismert területeit, a beregsztráti síkságtól Szolnok megye gyógyfürdőin át egészen a Zalai-dombságig. Mert ha üdülési, pihenési lehetőségekről hallunk, többnyire a Balaton, a Dunakanyar és néha a Mecsek vidéke jut az ember eszébe. A nyári napok eltöltését el sem tudjuk másutt képzelni. Az utóbbi években a turizmus valamennyi ága: az üdülés, az utazás, a kempingezés és a kirándulás jellemzővé vált hazánkban. Legfrissebb adatok szerint felnőtt lakosságunk körülből 70 százaléka rendszeresen részt vesz a turizmus valamelyik formájában.

A Budapesti Néprajzi Múzeumban március 18-án nyílt és mindössze 10 napig nyitva tartó Utazás '82 kiállítás az eddigi beidőzések szerencsés változtatni. Igaz, ennyi idő

nem hozhat nagy változásokat, de érzékelheteti a szándékot. A kiállítás ideje alatt más-más napokon akkora kedvezményeket adnak a programok teljes árából az utazási irodák, hogy érdemes fontolóra venni a kirándulást, az üdülést, igaz, nem a Balaton mellett, hanem a Felső-Tisza vidékén, vagy éppen valamelyik Békés megyei, vízhez közeli üdülőben.

A nagycsaládok ma még csak a lakásjuttatás előnyeit élvezik, és talán a szakszervezeti beutalók kiosztásakor számíthatnak kedvezményre. Az utazási irodák elősorban nekik ajánlják a tavaszi szünetben, a nyári hónapokban és a téli idején szervezett programokat, olyanformán, hogy a felnőttek térítési díja mellett csak egy vagy két gyerekért kell a teljes összeg 50 százalékát kifizetni. A család harmadik vagy negyedik gyermeke az utazási iroda vendége lesz. Látszólag nem nagy dolgok ezek, de siker esetén arra készítetik az idegenforgalommal foglalkozó szakembereket is, hogy a belső turizmus fellendítésén tovább törjék a fejüket, akár újabb kedvezmények adásával. Mindez, amiről szó volt a fentiekben, a kiállítás idejére vonatkozik. Ne mulasszák el tehát azok, egyének, sport- és kulturális felelősök, akiket érdekelnek a kedvezmények s természetesen azok az „új tájak”, amelyek ugyan a térképen rajta vannak, de valahogy elkerültek eddig figyelmüket.

Csillag Sándor

PORTRÉ

Ifj. Kovács József tusrajza

